हेटौंडा उपमहानगरपालिका

७ नं. वडा कार्यालय

नागश्वती, हेटौंडा

बागमती प्रदेश, नेपाल

बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा पश्चात दिगोपनाका लागि पञ्चवर्षिय रणनीतिक योजना

आ.व. २०८१।०८२ देखी २०८५।८६ सम्म

प्रकाशक

हेटौंडा उपमहानगरपालिका

७ नं. वडा कार्यालय

प्रथम संस्करण, २०८१ जेष्ठ

<u>सम्पादन सल्लाहकार</u>

दामोदर गौतमः वडा अध्यक्ष, २ नं. वडा

श्यामसुन्दर परियारः वडा सदस्य, २ नं. वडा

विष्णु कुमारी लामिछानेः प्रमुख, महिला बालबालिका तथा समावेशीकरण महाशाखा

भैरव वहादुर कुमालः वडा सचिव, ७ नं. वडा

<u>लेखन तथा सम्पादन</u>

सपना ढुङ्गाना : बालमैत्री स्थानीय शासन, नगर सहजकर्ता, हेटौंडा उपमहानगरपालिका

<u>लेखन सहयोग</u>

विवेक अधिकारीः बालमैत्री स्थानीय शासन, वडा सहजकर्ता, ७ नं. वडा

डिजाईनिङ्ग/पेज सेटिङ्ग : हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

सर्वाधिकारः ७ नं. वडा कार्यालय

हेटौंडा उपमहानगरपालिका

७ नं. वडा कार्यालय

नागश्वती, हेटौंडा, मकवानपुर

बागमती प्रदेश, नेपाल

पत्र सङ्ख्याः

चलानी नं.: मितिः २०८१/०३/१९

मेरो प्रतिवद्धता

बालबालिकाहरु हाम्रो अमुल्य सम्पत्ति हुन, यिनीहरु आजका साझेदार र भविष्यका कर्णधार हुन जसको हामीले संरक्षण गर्नु पर्दछ । यिनीहरुको सुन्दर भविष्य निर्माणमा घरपरिवारको साथै यस वडाको ठूलो जिम्मेवारी र दायित्व हुन्छ । भविष्यमा वडा संचालनको एउटा ठूलो हिस्सा ओगटेको आजको बालबालिकाको क्षेत्रमा हामीले लगानी गर्नु आवश्यक छ।

यहि कर्तब्य वोध भई यस ७ नं. वडाले २०७९ मंसिर १४ गते देखी बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतीको अवलम्बन गरी अवधारणाको सघन रुपमा सुरुवात गरेको थियो।जसको फलस्वरुप हाल ७ नं. वडा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणाको अन्तिम चरणमा आइपुगेको अवस्था छ।

यस वडामा बालमैत्री स्थानीय शासनको कार्यान्वयनका लागि बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७८ ले ब्यवस्था गरेका ५१ ओटा सूचक प्राप्तीका लागि यस वडालाई उपयुक्त ठानी सघन रुपमा कार्यान्वयन गर्दै आज घोषणाको अन्तिम चरणमा आइपुग्दा तथ्याङ्कको अवस्था अध्यावधिक गरी सरोकारवालाहरुको सहभागितामा सूचकको अन्तिम अवस्था मापन, कागजात व्यवस्थापन फाईल सूची अनुगमन गराई वडाको अन्तिम प्रतिवेदन र स्थिति पत्र प्रतिवेदन प्रकाशनको अवस्थाको आधारमा बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको निरन्तर दिगोपनाका लागि आ.ब. ०८०/०८१ देखी ०८४/०८५ सम्मको पञ्चबर्षीय रणनीतिक योजना तयारी गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ

अन्तर्राष्ट्रिय बालअधिकार महासन्धि सन १९८९ नवेम्बर २० मा नेपाल पक्ष राष्ट्र भई हस्ताक्षर गरी बालअधिकारका ४ पक्ष (बालबचाउको अधिकार, बालसंरक्षणको अधिकार, बालविकासको अधिकार, बालसहभागिताको अधिकार) संरक्षणमा विशेष जोड दिईएको छ। बालबालिकाको हक हितका लागि बनेको संवैधानिक व्यवस्था, ऐन, नीति, निर्देशिका, कार्यविधिहरुको अक्षरस पालना गराउनु यस वडाको परम कर्तब्य हो भन्ने महसुस भएकै छ ।यस रणनीतिक योजना वमोजिम आगामी दिनमा स्थलगत कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयनका लागि आवश्यक स्रोत साधनको निरन्तर व्यवस्था गरिने प्रतिबद्धता ब्यक्त गर्दछु ।

अन्तमा यस ७ नं. वडालाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा तथा बालमैत्री स्थानीय शासनको एउटा सिकाई केन्द्रको रुपमा स्थापना गर्ने कार्यमा आ–आफ्नो तर्फवाट प्रत्यक्ष रुपमा सहयोग, समन्वय समझदारी गर्नु हुने सबैमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु।

सम्पुर्ण बालबालिकाको उत्तरोत्तर प्रगति तथा उज्वल भविष्यको कामना।

दामोदर गौतम

वडा अध्यक्ष एवं

बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति अध्यक्ष

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, वडा नं. ७ को नक्सा

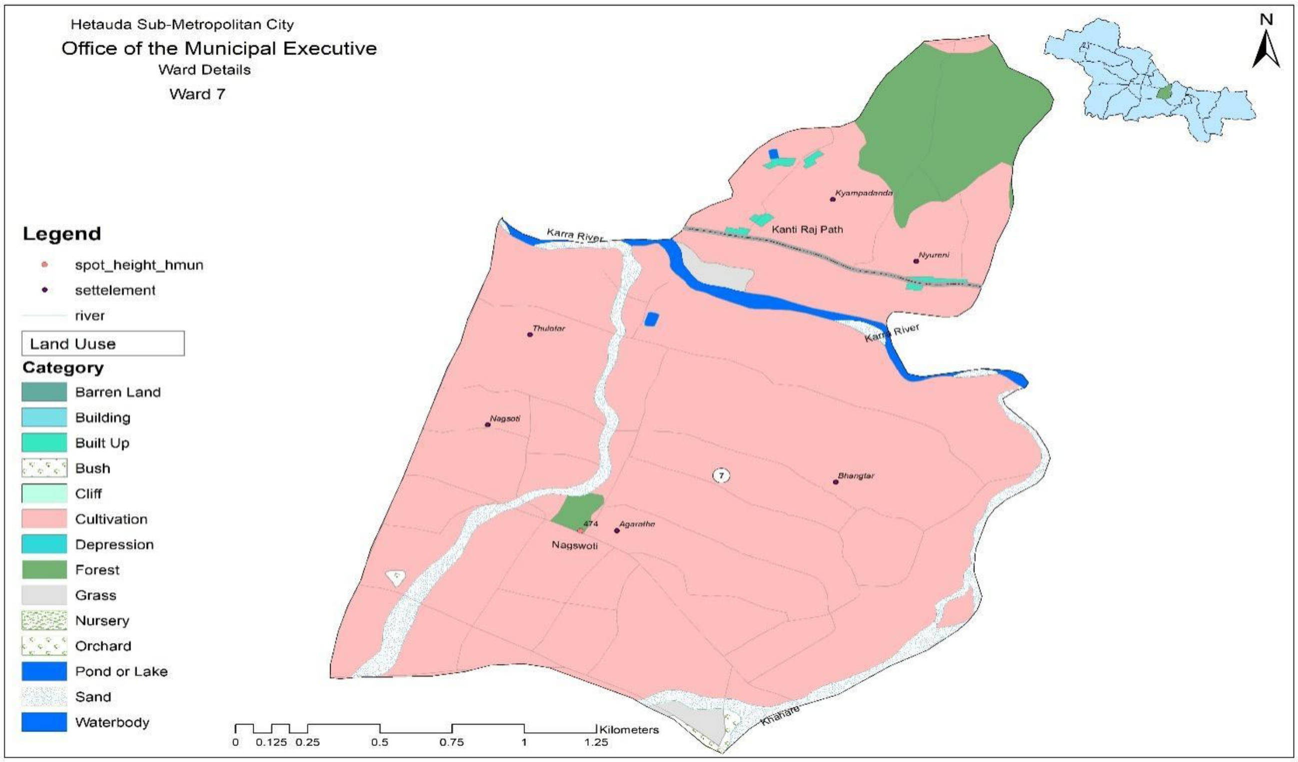

वडाको परिचय

२०७१ साल मंसिर १६ गतेको नेपाल सरकारको निर्णयबाट हेटौंडा उपमहानगरपालिका स्थापना भएको हो। नेपालको संविधान २०७२ अनुसारको नयाँ संरचना अनुरुप मकवानपुर जिल्लाका एक मात्र उपमहानगरपालिका बागमति प्रदेशको राजधानीको रुपमा रहेको छ। यस उपमहानगरपालिकामा जम्मा १९ वटा वडाहरु छन्।

वडा नम्बर ७ को क्षेत्रफल ३.८५ वर्ग कि.मी. रहेको छ। यस वडा को पुर्वमा वडा नं. ६ पश्चिममा वडा नं. ८ र ५, उत्तरमा मकवानपुरगढी र दक्षिण तर्फ वडा नं. १५ अवस्थित छ। यस वडको उत्तरी भागमा कान्ति राजपथ र मध्य भागमा कर्रा खोला रहेको छ। श्री निवास लक्ष्मीनारायण मन्दिर पनि यसै वडामा अवस्थित छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस उपमहानगरपालिकाको कूल जनसंख्या १,९३,५७६ (९५,६७८ पुरुष र ९७,८९८ महिला) रहेको छ। यस वडामा घरधुरी तथ्याङ्क संकलन सर्वेक्षण, २०७९ अनुसार १८ वर्ष मुनिका बालबालिकाको जनसंख्या १,८९८ रहेको छ जस्मा १००१ बालक र ८९७ बालिका रहेका छन्। कूल बालबालिकाको जनसंख्यालाई आधार मान्दा ४७.२६ प्रतिशत बालिका र ५२.७३ प्रतिशत बालकको रहेका छन्।

ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा विशेषता

नेपालको मध्य भागमा रहेको हेटौंडालाई वि.स. २०२६ सालमा नगर पञ्चायत घोषणा गरे संगै यस वडाको निर्माण भएको हो । साविक हेटौडा नगरपालिका हुदाँ नै रहेको यस वडाको केहि शहरी क्षेत्र र केहि ग्रामिण क्षेत्र रहेका छन। यस वडामा श्री निवास लक्ष्मीनारायण मन्दिर लगायत अन्य धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरु रहेका छन्।

प्रमूख व्यवसाय र रोजगारीको अवस्था

यस वडाका मानिसहरुको आर्थिक अवस्थालाई हेर्दा यहाँका मानिहरुको आर्थिक स्रोतको मुख्य पेशाहरु नोकरी,व्यापार, कृषि तथा पशुपालन, ज्याला मजदुरी, बैदेशिक रोजगारी आदि रहेका छन् । १४०६ घरका सदस्यहरु नोकरी पेशामा रहेका छन् यो कुल घरधुरीको ४२% हो । कृषि पेशामा ३५१ घरपरिवार रहेका छन् व्यापार व्यवसायमालाई मुख्य पेशाको रुपमा ३१० परिवारले लिएको छ भने बैदेशिक रोजगारीमा १६७ घरपरिवारका सदस्यहरु रहेका छन् ।

बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा पश्चात दिगोपनाका लागि रणनीतिक योजना

पृष्ठभूमि

सुदृढ , सक्षम, जवाफदेही , स्थानीय शासन पद्धति मार्फत बालअधिकारको समग्र पक्ष कार्यान्वयन गरी नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम स्थानीयतहमा बालअधिकारको माध्यमद्धारा शासन प्रकृयामा सुशासन अभिवृद्धि गर्न ल्याइएको अवधारणा नै बालमैत्री स्थानीय शासन हो । संविधानमा भएको बालअधिकार सम्बन्धी व्यवस्था, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ परिच्छेद ३ दफा १२ को उपदफा २ को (ग) , बालबालिका सम्बन्धी ऐन २०७५, बालअधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि (CRC),१९८९, लगायत बालबालिका सम्बन्धी अन्य कानून, वडा नगरको नीति तथा कार्यक्रमहरुले समेत बालअधिकारको समग्र पक्षलाई सम्बोधन गरेको छ । यो वडा समुदायको नजिकमा रहेर सेवा प्रवाह गर्ने निकायको रुपमा स्थापित भैसकेको छ । यस सन्दर्भमा बालअधिकारको विषयलाई स्थानीय तहको समग्र कार्य पद्धति र प्रणालीमा अन्तर्भुत गर्दै कार्यान्वयनमा लैजान उपयुक्त देखिन्छ । यस वडाले सोही कार्यलाई आत्मसाथ गर्दै बालमैत्री स्थानीय शासन र समग्र बालअधिकारको विषयलाई समग्र कार्य पद्धति र प्रणालीमा अन्तर्भूत गर्ने प्रतिवद्धता गरेको छ ।

असहाय, अनाथ, अपाङ्गता, जोखिममा रहेका बालबालिकाको संरक्षणमा जोड दिदै सबै सरकोरवालाहरुको सहभागिता सहितको बालसहभागिताको माध्यमबाट बालबालिकाको अधिकार संरक्षण र प्रर्वद्धन गर्न योजनावद्ध कार्यक्रमहरु संचालन गरी वडालाई २०८१ श्रावण मसान्त भित्र बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा गरी घोषणा पश्चात यसको निरन्तर दिगोपनाको सुनिश्चित गर्नको लागि यो बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा पश्चातको रणनीतिक योजना तयार गरिएको हो ।

रणनीतिक योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीतिहरु

लक्ष्य

१. सुदृढ, सक्षम र जवाफदेही स्थानीय शासन पद्धति मार्फत बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रवर्धनबाट बालअधिकार प्राप्तीका लागि प्रयाप्त वातावरण सृजना भई बालबालिकाको लागि आवश्यक सेवाको उपलव्धता र गुणस्तरमा उल्लेखनीय सुधार भै सेवाको सुनिश्चतता भएको हुने ।

२. यो वडा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडाको रुपमा निरन्तर कायम रहने।

उद्देश्यहरु

१. बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा पश्चात पनि प्राप्त उपलब्धीहरु कायम राख्ने ।

२. बालमैत्री स्थानीय शासनका ५१ वटै सूचकहरु सत प्रतिशत हाँसिल गर्ने ।

३. बालबालिकालाई प्रदान गरिने सेवा र अधिकारको क्षेत्रमा गुणस्तरमा सुधार गर्ने ।

४. रणनीतिक योजना बमोजिम उचित लगानी गर्ने ।

५. थप गुणस्तरीय बालमैत्री वातावरण तयार गर्ने ।

६. वडा कार्यालयको शासकीय पद्धतिलाई बालमैत्री बनाउने ।

रणनीतिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया

वि.सं. २०८० मंसिर १४ गते देखि बालमैत्री स्थानीय शासन अवलबन गरी विविध चरणमा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी नीति , कार्यविधिहरु, बालबालिकाको आवधिक लगानी योजना, बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा कार्ययोजना लगायतका योजनाहरु निर्माण गरी उक्त नीति तथा योजनाहरु कार्यान्वयन गरिएको छ । बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ मा तोकिएको न्यूनतम ५१ ओटा सूचक तथा ५ चरणको २८ ओटा तहगत खुडकिलाहरुलाई मूलआधार मानी उक्त सूचक तथा तहगत खुडकिला प्राप्त गरिसकेको अवस्था छ । हासिँल भएका अवस्थालाई निरन्तर टिकाई राख्न

अत्यन्त जरुरी छ । बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा पश्चात यसको दीगोपनाका लागि रणनीतिक योजना तयारी गर्दा विशेष रुपमा निम्न प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छः

- वडाका जनप्रतिनिधिहरु वडा सचिव , बालबालिका प्रतिनिधि शैक्षिक संस्थाहरु, स्वास्थ्य संस्था ,बालमैत्री वडा सहजकर्ता, टोल विकास संस्थाहरुसंग कार्यशाला गोष्ठी गरी ।
- बिषयगत तथ्याङ्कको अध्यावधिक (अभिलेखको आधार लिई) ।
- बैठकमा सूचना संकलन गरी नगर र वडा सरोकारवालाहरुसंग सुझाव र पृष्ठपोषण माग ।
- नगरस्तरीय बालवस्तुगत विवरण ।
- स्थलगत अनुगमन ।
- नगरको नीति तथा कार्यक्रम वजेट

दिगोपनाका लागि पञ्चबर्षीय रणनीतिक योजना तर्जुमा किन?

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा गर्नु मात्र आफैमा पूर्ण प्रकृया होइन । घोषणा पश्चातको दिगोपना र निरन्तरतालाई ध्यानमा राख्न नसकिएमा घोषणा गर्नुको औचित्य नरहन सक्छ । त्यसकारण बालमैत्री स्थानीय शासनलाई निरन्तर टिकाइराख्न रणनीतिक योजनाको विशेष आवश्यकता महशुस गरी यो पञ्चवर्षिय योजना तयार गरिएको छ ।

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ अनुसार बालबचाउ, बालसंरक्षण, बालबिकास, बालसहभागिता तथा संस्थागत बिकास अन्तर्गत सूचकहरुमा ३८ वटा सूचक १०० प्रतिशत र १० वटा सूचक अधिकतम ८०,९०,९५ प्रतिशत नतिजा प्राप्ती गरेपनि घोषणा गर्न सकिने प्रावधान भएता पनि त्यसले पूर्णता नपाउने देखिन्छ । तसर्थ बालबचाउको पूर्ण स्तनपान, गर्भवती र सुत्केरी जाँच, आइरन चक्की, हात धुने आनी बानी , त्यसैगरी बालसंरक्षणका बालविवाह, बालश्रम, घरेलु हिंसा, बालसंरक्षण प्रणाली, बालविकास अन्तर्गत बालमैत्री शिक्षण सिकाइ, आधारभूत शिक्षा, छात्रामैत्री शौचालय, बालसहभागिता अन्तर्गत निर्णय प्रक्रियामा सहभागिता, बालसमूहको क्षमता विकास एवं सक्रियता र संस्थागत विकास अन्तर्गत विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्रियाशिलता लगायतका सूचकहरुमा ८० प्रतिशत नतिजा प्राप्त गर्दा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा गर्न सकिने भएपनि ५१ वटा सूचकहरुमध्ये ४६ वटा सूचक १००, १ वटा सूचकमा ९९.७३ प्रतिशत, ३ ओटा सूचक ९६ प्रतिशत र १ वटा सूचकमा ९५ प्रतिशत सम्म नतिजा हांसिल भएको देखिन्छ । उल्लेखनीय सुधार र निरन्तरताका साथ सत प्रतिशत लक्ष्य प्राप्तीका लागि यो रणनीतिक योजनाको औचित्य छ । साथै सत प्रतिशत नतिजा प्राप्त भएका सूचकहरुमा सोही नतिजाको निरन्तरताको लागि समेत यो रणनीतिक योजनाको औचित्य रहेको छ

हेटौडा उपमहानगरपालिका ७ नं. वडाको शासकीय अवस्था विश्लेषण

सबल पक्ष	❖ वडाका जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दल र मुख्य बिषयगत सरोकारवालाहरु वडाको समृद्धि र विकासका लागि एकजुट हुने गरेको पाइएको अनुभव । ❖ वडा खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा भएको । ❖ पूर्णखोप वडा घोषणा भएको छ । ❖ पूर्ण साक्षर नगर घोषणा भएको छ। ❖ शैक्षिक संस्थाको उचित पहुँच रहेको । ❖ बालमैत्री स्थानीय शासनको सवालमा समुदाय सचेत उन्मुख भएको। ❖ बालमैत्री स्थानीय शासनको सवालमा उत्पन्न समस्या माथि कार्यपालिकाले बिशेष चांसो लिई समाधान गर्ने गरेको । ❖ बालसमूह, बालसमूह संजाल सक्रिय भएको र बालबालिकाको क्षमता विकास उन्मुख भएको ।

	❖ बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको रुपमा संस्कार विकास हुनु। ❖ बालमैत्री आचारसंहिता र बालसंरक्षण कार्ययोजना बनेको । ❖ बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा पश्चातको दिगोपनाका लागि रणनीतिक योजना निर्माण र वडा समितिवाट पारित हुने । ❖ बालमैत्री वडा सहजकर्ता निरन्तर परिचालित रहेको। ❖ वडा तथा नगरमा बालमैत्री शाखाको स्थापना हुनु र वडामा १ जना जनप्रतिनिधि सम्पर्क ब्यक्तिको रुपमा काम गर्नु।
दुर्वल पक्ष	❖ मागको आधारमा स्रोत साधनको उपलब्धतामा कमी । ❖ आवश्यक पूर्ण जनचेतनाको अभाव । ❖ दक्ष जनशक्तिको आभाव। ❖ सबै विद्यालयका भैतिक संरचना बालमैत्री अपाङ्गमैत्री व्यवस्थापनमा एकरुपता नहुनु। ❖ व्यवसायिक र ऋसर भएको क्षेत्र भएकोले बालश्रम देखिन सक्ने ।

बाँच्न पाउने अधिकार सम्बन्धी वडास्तरीय सूचकहरुको अवस्था

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ मा उल्लेख गरिएका बाँच्न पाउने अधिकार सम्बन्धी सूचकहरुको वडा स्तरीय अन्तिम अवस्था यस प्रकार रहेको छ ;

क्र.स.	सुचक	आधार वर्षको अवस्था (०७९/८०)	हालको अवस्था (२०८१/०३/१७सम्म)	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	सुचकको व्याख्या
१	गर्भवती महिलाहरुले कम्तिमा प्रसूति पूर्व ८ पटक र प्रसूति पश्चात आमा र नवजात शिशुको कम्तिमा ४ पटक स्वास्थ्य जाँच गराएको हुनुपर्ने		१००%	९५%	५९ जना गर्भवती मध्ये समय पुगेका ५९ जनाले जाँच गराएका छन् ।५९ जना सुत्केरी आमा सहित नवजात शिशु सबैले जाँच गराएका छन्।
२	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएका हुनेछन् ।		९६%%	९५%	५९ जना गर्भवती मध्ये समय पुगेका सबै जनाले टिडी विरुद्धको खोप लगाएका छन्।
३	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरुले आईरन चक्की (जम्मा २२५ वटा) खाएका हुनेछन् ।		९६%%	९५%	५९ जना सुत्केरी प्रत्येकले २२५ वटा आइरन चक्की खाएका छन् र गर्भवतीले नियमित खादै छन्।

४	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराईएका हुनेछन् ।		९८%	८०%	५९ जना गर्भवती मध्ये ५८ जना स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी भएका छन्। १ जना दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा सुत्केरी भएका छन्।
५	६ महिनासम्मको शिशुलाई आमाले अनिवार्य रुपमा पुर्ण स्तनपान गराएका हुनेछन् ।		८५%	८०%	२६ जना शिशु मध्ये २२ जना शिशुले पूर्ण स्तनपान पाएका छन्।भने बाँकी ४ जनाले पाएका छैनन्।
६	छ महिला देखि पाँच वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई वर्षको २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल खुवाईएको हुनेछ।		१००%	१००%	६ महिना देखि ५ वर्ष मूनिका ३८७ जना सबै बालबालिका ले वर्षको २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल खाएका छन्।(६ महिना देखी ११ महिनाका ३४ जना र १२ महिना देखी ५९ महिनाका ३५३ जनालाई ख्वाईएको)
७	१५ देखी २३ महिना भित्रका प्रत्येक बालबालिकाले नेपाल सरकारले तोकेका सबै र पुर्ण खोप प्राप्त गरी पूर्ण खोपयुक्त घोषणा भएको हुनेछ।		१००%	१००%	१५ देखी २३ महिना भित्रका स्थानीय ६७ जना र अन्यत्रका बालबालिकाले नेपाल सरकारले तोकेका सबै र पूर्ण खोप प्राप्त गरी पूर्णखोपयुक्त वडा घोषणा भएको छ।
८	एच्आईभी संक्रमित आमाबाट जन्मिएका सबै बालबालिकाले ARV prophylaxis पाएका हुनेछन् ।		१००%	१००%	एच्आईभी संक्रमित बालबालिका नभएको।
९	सबै घरपरिवारले आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गरेका हुनेछन् ।		१००%	१००%	यस वडाका घरपरिवार सबैले आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गरेका छन्।
१०	कमतौल, पुड्को र ख्याउटेपन हुने पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको संख्यामा कमी आएको हुनेछ ।		१००%	८०%	कमतौल, पुड्को र ख्याउटेपन हुने पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकाहरु नभएको।

११	अति कडा कुपोषण भएका बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	अति कडा कुपोषण भएका बालबालिका १ जना उपचारको क्रममा रहेको।
१२	सबै घरधुरीमा आधारभुत तहको खानेपानीको सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	सबै घरधुरीमा खानेपानीको सुबिधा रहेको छ।
१३	चर्पी गएपछि, बालबालिकाको दिसा धोएपछि र खाना खानु/खुवाउनु अघि साबुन पानीले हात धुने परिपाटीको विकास भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	सबै घरपरिवारमा साबुन पानीले हात धुने परिपाटीको विकास भएको छ।
१४	प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग भएको तथा खुला दिसामुक्त घोषणा भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग गरेका छन र खुला दिसा मुक्त घोषणा भइसकेको छ।

बाल संरक्षणका सूचकहरूको विद्यमान अवस्था

बालसंरक्षणका सूचकको अवस्था यस प्रकार रहेको छः

क्र. स.	सुचक	आधार वर्षको अवस्था (०७९/८०)	हालको अवस्था (२०८१/०३/१७सम्म)	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	सुचकको व्याख्या
१	५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	वडाको घटना दर्ताको जन्मदर्ता अभिलेख अनुसार सबैको जन्मदर्ता भएको।
२	निकृष्ट प्रकारको बालश्रम अन्त्य गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनर्स्थापना भएको हुनेछ।		१००%	१००%	वडा बाल अधिकार समिति र टोल विकास बाट नियमित अनुगमन एवं निगरानी भएको, यस वडाका १८ वर्ष मुनिका १८९८ जना बालबालिका कोहि पनि कुनै प्रकारको श्रममा नरहेको।
३	स्थानीय तह बालविवाह मुक्त भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	वडा बाल अधिकार समिति, टोल विकास र बाल समुहबाट सचेतनामुलक कार्यक्रम साथै नियमित अनुगमन एवं निगरानी भएको, २०८० श्रावण देखि हालसम्म २० वर्ष मुनिका विबाह नभएको।
४	घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान (विद्यालय, सामाजिक		९५%	८०%	वडा बालअधिकार समिति, टोल विकास, आमा समुह, सुरक्षा निकाय र बाल समुहको

	चाडपर्व, भेला) मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुव्र्यवहारमा कमि आएको हुनेछ ।				सकृयतामा बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित र क्रियाशिल रहेको, सचेतनामुलक अभिमुखिकरण र अन्य कार्यक्रम सञ्चालन भएको।
५	समुदायमा आधारित बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित भई संचालनमा ल्याईएको हुनेछ।		१००%	१००%	वडा बालअधिकार समितिको बैठक नियमित, टोल विकास, आमा समुह, सुरक्षा निकाय र बाल समुहको सकृयता मा बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित र क्रियाशिल, वडामा बालमैत्री सम्पर्क शाखा स्थापना, वडा, विद्यालय र प्रहरी चौकीमा बालमैत्री सम्पर्क व्यक्ति तोकेको र गुनासो पेटिका राखि सुनुवाईको व्यवस्था मिलाईएको, बालमैत्री वडा सहजकर्ता परिचालन।
६	छाउपडि, कमलरी जस्ता सामाजिक कुप्रथा नरहेको हुनेछ ।		१००%	९५%	यस वडामा यस्ता कुप्रथा नरहेको।
७	स्थानीय तह/समुदायले १४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिका (भएका) को संरक्षण गर्न विशेष व्यवस्था गरेका हुनेछन् ।		१००%	१००%	यस वडामा १४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिका भएमा नगर मार्फत मासिक २००० शैक्षिक सहयोग उपलब्ध गर्ने व्यवस्था रहेको।
८	स्थानीय तहमा सडक बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ ।(सडक बालबालिकालाई (भएकोमा) बालगृहमा राखी व्वस्थापन भएको हुने		१००%	१००%	यस वडामा सडक बालबलिका नरहेको।
९	स्थानीय तहमा रहेका विद्यालयहरुले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने छैनन् ।		१००%	१००%	सबै विद्यालयले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने छैनौ भनि लिखित प्रतिवद्धता गरेका छन ।
१०	कुलतमा लागेका बालबालिकाको लागि बाल सुधार गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाएको हुनेछन् ।		१००%	१००%	कुलतमा लागेका बालकलाई मामाघर नेपाल र बालिकालाई माईती नेपालमा राखी परामर्श र आवश्यकता अनुसार उपचार गर्न नगरसंग सम्झौता भए अनुसार वडाले सिफारिस गरि पठाउने व्यवस्था मिलाईएको।

सम्वोधन तथा सुधारका लागी गरिने कृयाकलापहरुः

समस्यासवाल/	सम्वोधन तथा सुधारका लागि गरिने कृयाकलाप	
बालविबाह	१	विद्यालय स्तरमा गएर बालविवाह तथा बालविवाहले पुर्याउने असर सम्बन्धी १,१ घन्टा अन्तरक्रिया सत्र संचालन गर्ने ।
	२	बालविवाह सम्बन्धी बेलाबेलामा सडक नाटक,र्‍याली,माईकिङ,पत्राचार गर्ने ।
	३	किशोर किशोरीहरुलाई शिक्षामा बढी जोड दिने, यसका लागि अति विपन्न परिवारका बालबालिकालाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति दिने ।
	४	अभिभावक , पुरोहित, पण्डित र समुदायका अगुवा व्यक्तिलाई बालअधिकार समितिले कानूनी अभिमुखीकरण गर्ने
	५	टोल, टोलमा कानूनी सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
	६	बालसमूह सञ्जाल तथा २ वटै विद्यालय र ८ टोल स्तरीय बालसमूहहरुलाई बालविवाह सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि तालिम दिने
	७	बालविवाह भएको घरमा भोज नखाने तथा सहभागी नहुने भन्ने कुरालाई प्रोत्साहित गर्ने र वैवाहिक निमन्त्रणा स्वीकार गर्दा उमेरको जानकारी राख्ने सम्बन्धी सचेनतामुलक क्रियाकलाप गर्ने ।
	८	बालविवाह हुन नदिन घर घरमा सचेतना सावधान पत्र टांस गर्ने
	९	बालविवाह मुक्त वडा घोषणा गर्ने
निकृष्ट बालश्रम	१०	सचेतनामुलक कार्यक्रम (घरदैलो कार्यक्रम, अन्तरक्रिया, र्‍याली, प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमहरु आदि)
	११	हाटेल,उद्योग, व्यापारी, अभिभावक आदि बीच अन्तरक्रिया, छलफल कार्यक्रम सञ्चालन र प्रतिबद्धता गराउने
	१२	निकृष्ट बालश्रमिक बालबालिकाको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने
	१३	विद्यालय भर्ना हुन नसकेका १४ वर्षमाथिका र १८ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकालाई रोजगारमुलक तालिम प्रदान गर्ने
	१४	निकृष्ट बालश्रम मुक्त वडा घोषणा गर्ने
	१५	अति पिछडिएका बालबालिकाका लागि कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने
	१६	निकृष्ट बालश्रम र यसको असर, कानूनी व्यवस्था बारे प्रचारप्रसार पोस्टरिङ), माइकिङ, होडिङ्गबोर्ड, र्‍याली, सडक नाटक भित्तेलेखन गर्ने निकृष्ट बालश्रमिकका परिवारलाई आयमुलक तथा रोजगारमुलक तालिमको व्यवस्था मिलाउने
	१७	निकृष्ट बालश्रम लगाउने व्यापारी, उद्योगधन्दा र अन्य सबैमा बालश्रमका असर, दण्ड सजाय बारेमा राम्ररी जानकारी गराउने
	१८	व्यापार व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण गर्दा बालश्रमुक्त भएको सुनिश्चित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने
हिसां, दुर्व्यवहार, शारीरिक दण्ड सजाय, बेचबिखन	१९	घरेलू कसूर सजाय नियमित ऐन २०६६ बमोजिम समुदायमा सचेतना कार्यक्रम गर्ने
	२०	विद्यालयमा गुनासो सुनुवाई समिति गठन र परिचालन (सामुदायिक तथा निजी दुबैमा) गर्ने
	२१	अति विपन्न परिवारलाई लक्षित कार्यक्रम (सिपमुलक तालिम दिने र व्यवसाय सञ्चालनका लागि बिउँपुजी व्यवस्थापन)
	२२	अभिभावक, संघसंस्था, बालबालिका तथा विद्यालयमा बालमैत्री आचारसंहिताको व्यापक प्रचार प्रसार तथा पालना गर्ने

	२३	लिङ्ग पहिचन गरी भ्रुण हत्या जस्ता अपराध नियन्त्रणका लागि विभिन्न कानुनी सचेतना गर्ने
	२४	वडा अध्यक्ष ,विद्यालय शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुसँग नियमित अन्तरक्रिया
	२५	शिक्षकहरुलाई भयरहित शिक्षण सिकाई विधि विषयक तालिम सञ्चालन
	२६	घरेलु हिंसा न्यूनीकरणका लागि अभिभावक तथा बालबालिका बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन
विद्यालय भर्ना भई नियमित बिद्यालय नजानु	२७	अभिभावलाई शैक्षिक सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
	२८	एक घर ५ मिनेट शिक्षक कार्यक्रम गर्ने
	२९	बालविकास केँन्द्रमा दिवा खाजाको व्यवस्था गर्ने
	३०	शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने
	३१	अति वपन्न परिवारका बालबालिका पहिचान गरी छात्रवृत्ति लगायत
	३२	पोशाक तथा शैक्षिक सामग्रीहरुको वितरण गर्ने गराउने ।
	३३	विद्यालयमा पारिवारिक वातावरण साथै खेल सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने ।
लागु पदार्थ सेवन तथा दुर्व्यसन	३४	लागू पदार्थ दुर्व्यसनी सम्बन्धी सडक नाटक देखाउने ,माइकिङ गर्ने
	३५	लक्षित टोल र समुदायमा जनचेतनामुलक तालिम तथा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने ।
	३६	ठाउँ ठाउँमा दुर्व्यसनी विरुद्धको होडिङबोर्ड राख्ने ।
	३७	नगरपालिकाले तयार गरेको समाजिक सुधार ऐन,लागू पदार्थ दुर्व्यसन विरुद्धको आचारसंहिता र निर्देशिका वडामा कडाईका साथ लागू गर्ने र प्रचारप्रसार गर्ने ।
	३८	१८ वर्षमुनिका बालबालिकालाई चुरोट, खैनी बिक्री वितरण गर्ने कार्यमा रोक लगाउने ।
	३९	घरेलु मदिरा जन्य पदार्थको उत्पादन र व्यवसायलाई वैकल्पिक व्यवसाय गर्न उत्प्रेरित गर्ने
	४०	लागू पदार्थ दुर्व्यसनी विरुद्ध कडाइका साथ नियम पालना गर्ने\गराउने
	४१	विद्यालयको चारै तर्फ १०० मिटरको दुरीमा मध्यपान, धुम्रपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थ विक्री वितरण नगर्ने वारे आवस्यक उपाय गर्ने
आकस्मिक अवस्थामा परेका बालबालिका तथा राजनीतिक गतिविधि, बन्द हड्तालमा बालबालिका को प्रयोग	४२	जोखिममा पर्न सक्ने वस्ती र समुदाय पहिचान गर्ने र जोखिम नक्साङ्कन गर्ने
	४३	महिला तथा बालबालिकाका लागि आपत्कालीन कोषको स्थापना र सो कोष सञ्चालन कार्यविधि बनाउने ।
	४४	अल्पकालीन सुरक्षा तथा आश्रय केन्द्र स्थापना गर्ने ।
	४५	बालसंरक्षणका सम्बन्धमा राजनीतिक दलहरुले हस्ताक्षर गरेको बालसंरक्षण आचार संहिताको व्यापक प्रचार-प्रसार गर्ने
	४६	बेला बेलामा विपत ब्यवस्थापन समितिको वैठकमा विपद् पुर्वानुमान, विपद् प्रतिरोधात्मक कार्ययोजना, जोखिमको तयारी, जगेडा सामाग्री आदी बारे समिक्षा गर्ने
	४७	राजनीतिक गतिविधी, बन्द, हड्तालमा बालबालिका प्रयोग नगर्न राजनीतिक दलहरुसंग अन्तर्क्रिया गर्ने
	४८	समुदायमा रहेका बालसंरक्षण प्रणालीलाई क्रियाशील बनाई राख्ने
	४९	विपद्को अवस्था पीडित तथा प्रभावितहरुलाई विषयगत क्षेत्रका (संरक्षण, खानेपानी तथा सरसफाई, स्वास्थ्य, उद्धार र पुनर्स्थापना आदि) आधारमा गरिने सहायता सम्बन्धी वडाका कर्मचारीहरु र मुख्य सरोकारवालाहरुलाई तालिम दिई तयारी अवस्थामा राख्ने।
कोभिड१९ लगायत अन्य महामारीबाट बालसंरक्षण	५०	वडाले पूर्व कार्ययोजना तयारी गरी बालबचाउका मुल्य मान्यता अवलम्बन गर्ने विशेष गरी विद्यालय स्तरीय विभिन्न कार्यक्रम गर्ने

बालविकास सम्बन्धी सूचकहरुको अवस्था

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ मा उल्लेख गरिएका बालबालिकाको विकासको अधिकार सम्बन्धी सूचकहरुको अवस्था यस प्रकार रहेको छः

क्र.स.	सुचक	आधार वर्षको अवस्था (०७९/८०	हालको अवस्था (२०८१/०३/१७ सम्म)	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	सुचकको व्याख्या
१	३ वर्ष देखि ४ वर्ष उमेर पुगेका सबै बालबबालिका प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा भर्ना भै टिकाउदर सतप्रतिशत रहेको हुनेछ (फरक क्षमता भएका बालबालिकाको हकमा विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने)।		१००%	१००%	यस वडाका ३ वर्ष देखि ४ वर्ष उमेर पुगेका सबै बालबालिका प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा भर्ना भै टिकाउदर सतप्रतिशत रहेको ।
२	५ देखि १४ वर्ष उमेर समुहका सतप्रतिशत बालबालिकाले आधारभुत शिक्षा(१ देखि कक्षा ८ सम्म) पुरा गरेका हुनेछन् ।		१००%	१००%	यस वडाका ५ देखि १४ वर्ष उमेर समुहका सबै बालबालिकाले आधारभुत शिक्षा प्राप्त गरेको।
३	प्रत्येक विद्यालयमा खानेपानीको सुविधा सहित छात्रछात्राको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था भै यसको प्रयोग भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	१ सामुदायिक र १ संस्थागत गरि २ वटा विद्यालय सबैमा खानेपानीको सुविधा सहित छात्रछात्राको लागि अलग अलग शौचालय, प्याड र ईन्सिनेटर च्याम्बरको व्यवस्था भै यसको प्रयोग भएको।
४	सबै विद्यालयका पूर्वाधार (कक्षाकोठा, फर्निचर, खेलमैदान, खानेपानी धारा) बालमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र सुरक्षित भएका हुनेछन् ।		१००%	१००%	यस वडाका २ वटै विद्यालयका पूर्वाधार (कक्षाकोठा,फर्निचर, खेलमैदान, खानेपानी धारा) सुधार पश्चात बालमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र सुरक्षित हुँदै गरेको।
५	प्रत्येक विद्यालयमा अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछ		१००%	१००%	यस वडाका २ वटै विद्यालयका विद्यार्थीलाई नियमित अतिरिक्त कृयाकलापमा सहभागी गराई सोको अभिलेखिकरण गरिएको।
६	सबै विद्यालयहरुले कुहिने र नकुहिने फोहोर अलग अलग बिर्सजन गर्ने व्यवस्था हुनेछन्।		१००%	१००%	सबै विद्यालयले कुहिने र नकुहिने फोहोर लेवल अनुसारको डस्टबिनमा वर्गिकरण गरि उचित विसर्जन गर्ने गरेको।

बालसहभागिताका सूचकहरुको अवस्था

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ मा उल्लेख गरिएका बालबालिकाको सहभागिताको अधिकार सम्बन्धी सूचकहरुको अवस्था यस प्रकार रहेको छः

क्र.स.	सुचक	आधार वर्षको अवश्था (०७९/८०)	हालको अवश्था (२०८१/०३/१७सम्म)	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	सुचकको व्याख्या
१	स्थानीय तहमा समावेशी आधारमा बाल संजाल गठन भई क्रियाशिल (न्युनतम वार्षिक ३ वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम संचालन) रहेका हुनेछन् ।		१००%	९५%	मिति २०८० वैशाख २२ गते गठन भएको वडास्तरीय बालसंजालको बैठक र अतिरिक्त कृयाकलाप नियमित र नगरमा सुचिकृत।
२	स्थानीय तहमा वस्ती वा टोल र विझालयहरुमा समावेशी आधारमा बाल क्लब गठन भै क्रियाशील (न्युनतम वार्षिक ३ वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम संचालन) रहेका हुनेछन् ।		१००%	९५%	टोलस्तरीय ८ र विद्यालयस्तरीय २ वटा गरि १० बाल समुहको बैठक र अतिरिक्त कृयाकलाप नियमित, सबै बाल समुह वडामा सुचिकृत।
३	५ कक्षा भन्दा माथि अध्ययन अध्यापन हुने विझालयका व्यवस्थापन समितिमा बालक्लबको प्रतिनिधित्व रहनेछ		१००%	१००%	पाँच कक्षाभन्दा माथी अध्ययन हुने दुवै विद्यालयका ब्यवस्थापन समितिमा बालसमूहको आमन्त्रित सहभागिता रहेको।
४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बाल क्लब/संजालको प्रतिनिधित्व रहनेछ।		१००%	१००%	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा वडा बाल संजालका १ बालक १ बालिकाको आमन्त्रित प्रतिनिधित्व रहेको।
५	स्थानीय तहमा रहेका बालबालिका सम्बन्धी सरोकारका संरचना/ समितिहरुमा १२ देखि १८ वर्षका बालबालिकाको संस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गरिएको हुनेछ ।		१००%	९०%	वडामा रहेको विभिन्न सरोकारवाला समितिमा १ बालक र १ बालिकाको अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिएको।
६	बालभेलाबाट माग भै आएका योजनाहरु स्थानीय तहको योजनामा समाबेश भएका हुनेछन्।		१००%	१००%	मिति २०८०/०२/१८ गते आयोजित बालभेलाबाट प्राथमिकिकरण गरि माग भै आएका योजना वडाको वार्षिक बजेटमा समावेश गरिएको, पञ्चवर्षिय लगानी योजना नगर कार्यपालिकाबाट स्विकृत भएको।

संस्थागत विकास सूचकको अवस्था

हेटौडा उपमहानगरपालिकाको कार्यपालिकाले २०७९ भाद्र २४ गते बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धति अवलम्बन गर्ने निर्णय गरीसकेपछि यस ७ नं. वडामा सूचक प्राप्ती सहित बालमैत्री वातावरण निर्माणका लागि निरन्तर कार्य हुदै आएको छ वडाले सबै मापदण्डहरु पूरा गरी बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा गरी घोषणाको संस्थागत विकासको महत्वपूर्ण आधार तय भएको छ ।

वडा कार्यालयले विगतका दिन देखि नै बालमैत्री स्थानीय शासनको संस्थागत विकासका लागि वडामा बालमैत्री सम्पर्क शाखा स्थापना गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको गतिविधि संचालनका लागि वडामा बालमैत्री सहजकर्ता परिचालन गरेको छ ।

बालबालिकाको आवधिक लगानी योजना बमोजिम बालमैत्री स्थानीय शासनका गतिविधिहरु संचालन भइरहेका छन् । संस्थागत विकासको लागि बालसमूह गठन, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा आमन्त्रित बालसहभागिता सुनिश्चित, बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति गठन गरी उक्त समितिहरुको क्षमता विकासका लागि सचेतनामुलक कार्यहरु गर्दै आइरहेको छ । विषयगत सरोकारवालाहरुको समन्वयमा नियमित अनुगमन र समिक्षा हुने गरेको छ । नगरवाट प्राप्त बालमैत्री आचारसंहिता कार्यान्वयनमा आएको छ । बालबालिकाको लागि आवधिक लगानी योजना तयार भई कार्यान्वयनमा आएको छ भने प्रत्येक वर्ष बालभेलाबाट आउने गरेका मागलाई समावेश गरी बालबालिकाको वार्षिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन हुने गरेको छ । बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति, वडा समिति, वडा स्तरीय बालसमूह संजाल ,वडा बालअधिकार समिति लगायतको नियमित वैठक बस्ने गरको छ । बालसंरक्षण कार्ययोजना तयार गरेको छ भने बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा र निरन्तर रुपमा संस्थागत विकासको लागि यस ७ नं. वडाले बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा पश्चात दिगोपनाका लागि पञ्चबर्षिय रणनीतिक योजना समेत तयार गरेको छ ।

संस्थागत विकासकै सन्दर्भमा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा, बालअधिकार र बालसहभागिताको सुनिश्चिता र बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा पश्चातको दिगोपनाका लागि बालमैत्री स्थानीय शासनको संस्थागत भविष्यका लागि वडा तथा नगरले नीतिमा लिएका विषयहरुः

- बालविवाह, निकृष्ट बालश्रम र बाल शोषणलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- बालमैत्री आचारसंहिता, बालबालिकाको लागि आवधिक लगानी योजना, बालबालिकाको स्थितीपत्र अद्यावधिक गर्दै बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा पश्चातको रणनीतिक योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नपा तथा वडास्तरीय प्रतिवद्धता अनुरुप सम्पूर्ण सूचकहरु पूरा गरी बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्धन गर्दै २०८१ श्रावण महिना भित्र बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा गरिनेछ ।
- लैङ्गिक तथा बालअधिकारको विकेन्द्रित मूलप्रवाहिकरणका समस्त प्रक्रियामा वडा तथा स्थानीय तहको नेतृत्व रहने गरी सहजीकरण गरिनेछ ।
- सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सामाजिक सचेतना बढाउँदै नागरिकहरुलाई विकासमा आवद्ध गराइनेछ । आयआर्जन विकास, बालमैत्री, सरसफाई र वातावरणमैत्री टोल बनाउने कार्यमा स्वतःस्फूर्त सहभागी गराइनेछ ।
- विद्यालयहरुमा बालबालिकाको सहभागिता र विकास सम्बन्धी अधिकारको सुनिश्चितता गर्दै बालबालिका प्रति हुने हिंसा र दुर्व्यवहारलाई निरुत्साहित एवं निषेध गर्न विभिन्न प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय नियमितता कायम गर्न वडाको क्षेत्र भित्रका बालविकास केन्द्रमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाका लागि बालविकास केन्द्रहरुलाई बालबालिकाको संख्याको आधारमा बालबालिका पोषण तथा खाजा निरन्तर उपलब्ध गराइनेछ।
- सभ्य, स्वावलम्बी, सुसंस्कृत, क्षमतावान, योग्य र दक्ष नागरिक उत्पादनका लागि किशोर किशोरी शिक्षा लागू गरिनेछ। स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत उपचारको क्रममा वडा भित्रका अशक्त, अपाङ्ग, बिरामी, वेवारिसे, असहाय, गर्भवती महिला तथा बालबालिकाहरुलाई प्रोत्साहनमा प्राथमिकता दिइने छ।
- वडा पूर्णखोप सुनिश्चित घोषणा भई सकेको छ। पूर्णखोप सुनिश्चित र दिगोपनाका लागि आवश्यक प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै लगिनेछ ।

संस्थागत विकास सूचकको अवस्था

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८मा उल्लेख गरिएका संस्थागत सूचकहरुको अवस्था यस प्रकार रहेको छः

क्र स	सुचक	आधार वर्षको अवस्था (०७९/	हालको अवश्था (२०८० /०२/	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	सुचकको व्याख्या

		८०)	१७सम्म)		
१	वडा/गाउँ/नगरपालिका तहमा बालमैत्री स्थानीय शासन समितिहरु गठन भै क्रियाशिल रहेका हुनेछन्।		१००%	१००%	बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति र वडा बाल अधिकार समिति गठन र सकृय।
२	स्थानीय तहहरुले आफ्नो लागि बालमैत्री आचार संहिता र नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका हुनेछन्।		१००%	१००%	निम्न नीति, कार्यविधि र निर्देशिका कार्यान्वयनमा ल्याईएकोः • हेटौंडा उपमहानगरपालिकाको बालअधिकार संरक्षण नीति, २०७९ (बालमैत्री आचारसंहिता समावेश गरिएको) • हेटौंडा उपमहानगरपालिका बालबालिका सम्वन्धी ऐन, २०७९ • बाल समुह संजाल गठन तथा सहजिकरण निर्देशिका,२०७९ • बालकोष स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ • बालमैत्री स्थानिय शासन सहजकर्ता नियुक्ति सम्वन्धी कार्यविधि, २०७७ • प्रारम्भिक बालशिक्षा केन्द्र एवं शिशु विकास केन्द्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० • विद्यालय बस सञ्चालन निर्देशिका, २०८०
३	गाउँपालिका/नगरपालिकामा कम्तिमा एक बाल उद्यान सहितको बालमैत्री सिकाई स्रोत केन्द्र संचालनमा रहेको हुनेछ।		१००%	८०%	• यस वडाको पशुपती मन्दिर अन्तर्गतको खुल्ला क्षेत्रमा बाल उद्यान निर्माण गरि सिकाई स्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने कार्य भईरहेको। • नगरस्तरीय बाल उद्यानमा सिकाई स्रोत केन्द्र स्थापना भई सञ्चालनमा ल्याईएको।
४	बालबालिकाको वस्तुगत विवरण (प्रोफाईल) को आधारमा स्थानीय तहको विकास योजना र बालबालिकाको लागि लगानी योजना तर्जुमा भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ।		१००%	१००%	बाल बस्तुगत विवरण तयार भए पश्चात २०८०/१२/३० मा पञ्चवर्षिय लगानी योजना निर्माण गरि नगर कार्यपालिकाबाट स्विकृत भएको ।

५	स्थानीय तहको योजना तर्जुमा पूर्व वार्षिक रुपमा वडा र गाउँ/ नगरपालिका तहमा बालभेला आयोजना गरी बालभेलाले प्राथमिकता तोकेको विषयलाई स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गरिएको हुनेछन्।		१००%	१००%	मिति २०८०/०२/१८ गते आयोजित बालभेलाबाट प्राथमिकिकरण गरि माग भै आएका योजना वडाको वार्षिक बजेटमा समाबेश गरि कार्यान्वयन भएको।
६	स्थानीय तहमा बालबालिका सम्बन्धी स्थितिपत्र तयारी तथा प्रकाशन र अद्यावधिक भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	वडा नं. ७ को अन्तिम स्थीति पत्र २०८१ जारी हुदैं गरेको।
७	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुले स्थानिय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड पुरा गरेका हुनेछन् ।		१००%	१००%	यस वडाका २ वटै बाल विकास केन्द्र नगरको प्रारम्भिक बालशिक्षा केन्द्र एवं शिशु विकास केन्द्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० को मापदण्ड अनुसार सञ्चालन भइरहेको।
८	विद्यालयले कक्षा ६ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुको लागि बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरीक्त कक्षा संचालन गरेका हुनेछन् ।		८०%	१००%	सबै विद्यालयले अतिरिक्त कृयाकलाप अन्तर्गत बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी प्रयोगात्मक कक्षा सञ्चालन गरेको।
९	आधारभुत शिक्षा पश्चात विद्यालयका शिक्षाबाट वञ्चित भएका बालबालिकाहरुले जीवन उपयोगी शिक्षा (व्यवसायिक तथा सीपमुलक तालिम) प्राप्त गरेका हुनेछन्।		१००%	१००%	यस वडामा आधारभुत विद्यालय शिक्षावाट वंन्चित भएका बालबालिकाहरु नरहेका र बालसमूहमा आवद्ध बालबालिकालाई नियमित रुपमा व्यवहारिक ज्ञान, बोली व्यवहार, पारिवारिक संस्कार बारे जीवन उपयोगी शिक्षा दिने गरिएको ।
१०	स्थानीय तहमा रहेका प्रहरी (कार्यालय) चौकीहरुमा बालमैत्री कक्ष वा बालमैत्री सम्पर्क एकाई रहेको हुनेछ ।		१००%	१००%	स्थानीय ईलाका प्रहरी कार्यालय, हरियालीटोलमा बालमैत्री सम्पर्क शाखा स्थापना गरि बालमैत्री सम्पर्क व्यक्ति समेत तोकिएको ।
११	विद्यार्थी सवार हुने शैक्षिक संस्थाका सवारी साधनहरु स्थानीय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड अनुसार बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री		१००%	१००%	यस वडाका तासिर विद्यालयले सञ्चालन गरिरहेको स्कुल बस नगरको विद्यालय बस सञ्चालन

	हुनेछन् ।				निर्देशिका, २०८० को मापदण्ड अनुरुप सञ्चालन हुँदै गरेको ।
१२	स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	वडा कार्यालय सङ्गैको स्वास्थ्य संस्थामा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भएको।
१३	बसपार्क, सिनेमा हल, हाट बजार, खेल मैदान जस्ता सार्वजनिक स्थलहरुमा बालमैत्री शौचालय र खानेपानी धाराको व्यवस्था भएको हुनेछ।		१००%	१००%	सार्बजनिक स्थानमा रहेको २ वटा खानेपानी धारा र शौचालय बालमैत्री रहेको।
१४	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन योजनामा विपद्को समयमा बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने प्रावधान समावेश भएको हुनेछ।		१००%	१००%	आमन्त्रित बाल सहभागिता सहित विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भई बैठक बसेको।
१५	विपद्को समयमा बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विशेष सहयोगको लागि संस्थागत व्यवस्था भएको हुनेछ ।		१००%	१००%	विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरि विपद् व्यवस्थापन सामाग्री जगेडा राख्ने व्यवस्था हुदैं गरेको।

हेटौडा उपमहानगरपालिका तथा वडामा बालबालिकाको क्षेत्रमा प्रत्यक्ष रुपमा कार्य गर्ने साझेदार/सहयोगी संस्थाहरुको पहिचान

बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा र यसको निरन्तरताको लागि नगर र वडा कार्यालयको प्रयासबाट मात्र सम्भव नहुने हुँदा वडामा रहेका विभिन्न संघसंस्था र साझेदार निकायहरुको सहयोग आवश्यकता पर्दछ । बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा तथा दिगोपनाका लागि सहयोग गर्ने सरोकारवालहरु यस प्रकार रहेका छन्:

कार्यालय/संस्थाको नाम	**बालमैत्री स्थानीय शासनको क्षेत्रमा गर्ने मुख्य मुख्य काम**
संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	घोषणा दिगोपनाका लागि बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८ तथा घोषणा कार्यविधि बमोजिम नगर तथा वडालाई अनुगमन, सहयोग, सुझाव नीति, निर्देशिका प्रदान।
बागमती प्रदेशको सरकार	संविधान, ऐन कानून, कार्यबिधि अनुसार बालमैत्री स्थानीय शासन अवधारणलाई संस्थागत गर्न, आर्थिक तथा सामाजिक सहयोग,अनुगमन पृष्टपोषण आदि ।
जिल्ला समन्वय समितको कार्यालय हेटौडा ,मकवानपुर	वडा तथा नगरपालिकाको क्षमता विकास र बालमैत्री स्थानीय शासनको नियमित अनुगमन, दिगोपनाका लागि पृष्टपोषण

नगरपालिका र वडा कार्यालयहरु	• केन्द्र र प्रदेश तथा अन्य सरोकार निकायवाट प्राप्त मार्गदर्शन, नीति तथा कार्यक्रमहरु आ–आफ्नो क्षेत्रको सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी वा नगरी लागू गर्ने, • आफ्नो क्षेत्रमा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी नीति तर्जुमा गर्ने, • बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवद्र्धनको लागि बिभिन्न संरचनाहरुको नियमित वैठक बस्ने • बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवद्र्धनको लागि स्थानीयस्तरमा योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्दा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने, • बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवद्र्धनको लागि बजेट विनियोजन गर्ने, • बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी दीर्घकालीन नीति बनाई वार्षिक एवं आवधिक योजनामा समावेश गर्ने, • बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको अनुगमन,समिक्षा तथा मूल्याङ्कन गर्ने, • बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी संचालित कार्यक्रमहरु समन्वयात्मक र एकीकृत ढंगबाट संचालन गर्ने गराउने, • बालसमूह तथा संजालहरुको विकासमा सहयोग पुर्याउने, • बालमैत्री स्थानीय शासनको बार्षिक प्रगति समीक्षा गर्ने, • आ–आफ्नो क्षेत्रबाट हुने सेवा प्रवाहलाई बालमैत्री बनाउने, • गर्भवती महिला एवं बालबालिकाको स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवालाई बालमैत्री गराउने • बालबालिकाको आधारभूत स्वास्थ्य प्रवर्धनको लागि संचालन गरिने योजना तथा कार्यक्रमलाई बालमैत्री बनाउने • बालबालिकाको शैक्षिक विकासका लागि संचालन गरिने योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई बालमैत्री बनाउने, • विद्यालय जान नसक्ने र बीचैमा कक्षा छोड्ने बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षा उपलव्ध गराउने योजना कार्यान्वयन गर्ने, र व्यवहारीक तालिमको अवसरको व्यवस्था गर्ने • बालबालिकाको शारीरिक विकासको लागि भौतिक साधनको व्यवस्था गर्ने, • बालउद्यानको निर्माण सहित सिकाई स्रोतकेन्द्रको व्यवस्था बिकास गर्ने • सुचीकृत गरिएको बालसमूह तथा बालसमूह संजालहरुको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने • वडालाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा निरन्तरताका लागि आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने।

नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा र स्वास्थ्य चौकीहरु, शहरी स्वास्थ्य किल्निक	• बालबचाउ अन्तर्गतका १४ वटा सूचकहरुको निरन्तर पूर्णताका लागि पोषण सचेतना, गर्भवती जाँच, सुनौला १००० दिन एवं सुरक्षित मातृत्वको कार्यक्रम संचालन, पूर्णखोप अध्यावधिक निरन्तरता, भिटामिन ए, सरसफाई अभियान लगायत आवधिक लगानी योजनाको उल्लेखित कार्य गर्ने
संचारक्षेत्र, गै.स.स. तथा टोल विकास संस्था,अन्यसमूह संगठन, संघसंस्थाहरु	• बालबालिकाको पोषण सुधार, बालसंरक्षण, क्षमता विकास, पूर्ण सरसफाई, बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन र दिगोपनाका लागि सहयोग गर्ने । • बालमैत्रीआचार संहिता व्यवहार सम्बन्धी प्रचार प्रसार गर्ने । • विद्यालयतथा समुदायलाई सरसफाईको विषयमा सचेत गराउने । • बालविकास केन्द्र एवं अन्य कक्षालाई बालमैत्री गराउनका लागि आर्थिक एवं प्राविधिक सहयोग गर्ने। • विद्यालय भर्ना अभियान, बालसमूहको क्षमता विकास,बालअधिकार र बालमैत्री सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम लगायत बालबालिकाका लागि तयार गरिएको आवधिक लगानी योजनाका कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गर्ने।
विभिन्न बालगृहहरु, सेवा सदन, सुधार गृह	असहाय, अनाथ, जोखिममा परेका बालबालिकाको लालन पालन प्रति सचेत रहि सेवा सम्भारको व्यवस्था गर्ने ।

घोषणाको निरन्तर दिगोपनाका लागि स्थानीय व्यवहारिक रणनीतिहरु

वडा बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा र निरन्तर दिगोपनाका लागि तयार भएका कार्ययोजनालाई के कसरी कार्यान्वयन गर्दा दिगोपना हन्छ वडाले २०८० असार १८ गते कार्यशालामा तयार गरेको मुख्य रणनीतिहरुः

सूचकका क्षेत्रगत रणनीतिहरुः

बालबचाउ

१. महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाले मासिक रुपमा तथ्याङ्क संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने (गर्भवती तथा सुत्केरीको) ।
२. गर्भ परिक्षणको समयमा जानकारी दिने/दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी ।
३. गर्भवती र सुत्केरीलाई पोषण, पुर्ण स्तनपानको महत्वको बारेमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम ६ — महिनामा सञ्चालन गर्ने ।
४. पुर्ण खोप, पोषण, सरसफाई तथा शौचालय प्रयोग आदीको लागि प्रत्येक वर्ष घरधुरी सर्वेक्षण गर्ने ।
५. विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम नियमित सञ्चालन गर्ने ।

बाल संरक्षण

१. बच्चा जन्मने बित्तिकै नियम अनुसार जन्मदर्ता गराउन प्रेरित गर्ने । यसको सूचना वडा कार्यालयमा दिने ।
२. जन्मेपछी प्राप्त गर्नु पर्ने खोप औषधी र स्वास्थ्य उपचारको उचित व्यवस्थापन गर्ने ।
३. घरेलु कामदार राख्न नदिने र त्यस्तो कामदार राखेको पाईएमा त्यास्ता व्यक्ति उपर कार्वाहीको लागि सम्वन्धीत निकायमा खवर गर्ने ।
४. बालबिबाहलाई दुरुत्साहन गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने ।

५. बाल सरोकारका कार्यक्रममा भन्दा बाहेक अन्य सभा जुलुस आदीमा बालबालिकाको प्रयोग नगर्ने/गर्न प्रतिवन्ध लगाउने।
६. लागु पदार्थ सुर्तिजन्य पदार्थ सेवन ओसार पसार विक्रीवितरण वा प्रयोग गर्न प्रतिवन्ध लगाउने र विद्यालय वरपर खेल मैदान आदीको निश्चित क्षेत्रमा उल्लेखित पदार्थ राख्न प्रतिबन्ध लगाउने ।
७. बालबालिकामा हुने गरेको जुनसुकै प्रकारको हिसां अन्त्य गर्ने ।
८. कुलतमा लाग्न सुरु गरेका बालबालिकाको कुलत हटाउन/छुटाउन सरोकार समुह तयार गरी सेवन गर्ने, बितरण गर्ने आदी स्थान र व्यक्ती पहिचान गरि तत्काल नियन्त्रणमा लिई आवश्यक कारबाही गर्ने ।
९. बालबालिका बिग्रने कुलतमा लाग्ने वा गलत कर्ममा लाग्नुमा उनिहरुकै अभिभावक, मातापिता हुन् भन्ने विषयमा अभिभावकलाई नै अभिप्रेरित गर्ने ।
१०. असल अभीभावकको पाठ अभिभावकलाई सिकाउने रणनितिक कार्ययोजना तयार गर्ने ।

बाल विकास

१. विद्यालयमा विद्यार्थी भाईबहिनीहरुको लागी अतिरिक्त कृयाकलाप थप प्रभावकारी बनाई मनोरञ्जनात्मक बनाउने ।
२. विद्यालयको पुर्वाधारको लागी आवश्यकता अनुसार थप कक्षा कोठा, खेलकुद सामाग्री, खेल मैदानको सुधार गर्दै बालमैत्री अपाङ्गमैत्रीको लागी आवश्यक पर्ने सुविधाहरु थप गर्दै लैजाने ।
३. समुदायमा रहेका ५ वर्ष देखी १४ वर्ष उमेर समुहका सम्पुर्ण बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा आउने वातावरण सृजना गराई गुरणस्तरयुक्त शिक्षाको प्रत्याभुती गराउने ।
४. विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको थप व्यवस्था, छात्रछात्रा तथा अपाङ्गमैत्री बनाउदै लगिने ।
५. बालबालिकाको अन्तर्निहित प्रतिभा पहिचान गरी उनीहरुको रुची अनुसारको थप कार्यक्रमहरु गर्दै लगिने।
६. विद्यालयको वातावरण स्वास्थ्य राख्न सदैवको लागी पर्ने र आवश्यकता अनुसार थप जनशक्ती परिचालन गरी फोहोर व्यवस्थापन गर्ने ।
७. २१औं शताव्दीको जनशक्ती उत्पादनको आधार तयार गर्ने , सिकाई केन्द्र तथा कक्षाकोठाहरुलाई प्रविधिमैत्री, बालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाउदै लगिने ।
८. गरिब, असहाय तथा जेहेन्दार बालबालिकाहरुको अनिवार्य तथा निःशुल्क विद्यालय शिक्षा पुरा गराउन थप आर्थिक स्रोतको पहिचान गरि निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्दै लगिने ।

बाल सहभागिता

१. प्रत्येक वर्ष वडा बाल भेला अनिवार्य रुपमा गर्ने ।
२. हरेक संस्थागत निकायहरुमा बालबालिकालाई पनि सहभागी गर्ने ।
३. बालबालिकाको शारीरिक तथा मानसिक अवश्था बुज्न विभिन्न अनुगमन सञ्चालन गर्ने ।
४. बालबालिकाको क्षेत्रमा अग्रसर हरेक संघसंस्थाहरुसंग समन्वय गरेर कृयाकलाप सञ्चालन गर्ने ।
५. विद्यालय व्यवस्थापन समितिद्वारा स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बालबालिकाको सक्रिय सहभागिता गराउने।

संस्थागत विकास

१. वडागत संयन्त्रहरु सक्रिय राखी नियमित बाल सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
२. बालश्रम, बालबिवाह, बाल कुलतको बारेमा नियमित अनुगमन गर्ने ।
३. जन्मदर्ता भए नभएको टोल बिकास समिति, बाल समुहमा अनुगमन गर्ने।
४. बालबालिकाको लागी क्षमता बृद्धी तथा हौसला हुने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
५. लगानी योजना अनुरुपको बजेट व्यवस्थापन गर्ने ।
६. २ नं. वडा कार्यालयको नेतृत्वमा २ नं. वडालाई धुम्रपान, मद्यपान खुल्ला रुपमा गर्न निषेध गर्ने ।
७. विद्यालयहरुको नियमित अनुगमन गर्ने ।
८. बालबालिका तथा अभिभावकहरुलाई लागु पदार्थ सम्वन्धी सचेतना कार्यक्रम गर्ने ।
९. बालबालिकाका प्रतिभा पहिचान गरि उजागर गर्ने विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
१०. बालबालिकाहरुलाई कुलतबाट जोगाउन खेलकुद तथा पढ्ने संस्कृती विकास गराउने ।

बाल सम्बोधन निरन्तरताका लागि गरिने मुख्य क्रियाकलापहरु र अनुमानित वजेट

हेटौडा उपमहानगरपालिका ७ नं. वडालाई वि.सं. २०८१ श्रावण मसान्त भित्र बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणा गर्ने तयारी भइरहको छ । बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणाको अन्तिम चरणमा आएको हुँदा घोषणा गरे पश्चात बालअधिकारका चार क्षेत्र र बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकहरुको निरन्तरता र दिगोपनाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ । तल उल्लेखित क्रियाकलापहरु वडाले उपलब्ध गराउने स्रोत, वडाको आफ्नो स्रोत, केन्द्र, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने स्रोत लगायतका विभिन्न संघसंस्था बाट प्राप्त हुने स्रोतबाट संचालन हुने बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त घोषणा निरन्तर दिगोपनाका लागि पूरा गरिरहनु पर्ने बालबचाउ सम्बन्धी सूचकहरुः

क स	सुचक	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत
क.	बालबचाउ	
१	गर्भवती महिलाहरुले कम्तिमा प्रसूति पूर्व ८ पटक र प्रसूति पश्चात आमा र नवजात शिशुको कम्तिमा ४ पटक स्वास्थ्य जाँच गराएको हुनेछन।	९५%
२	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएका हुनेछन् ।	९५%
३	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरुले आईरन चक्की (जम्मा २२५ वटा) खाएका हुनेछन्।	९५%
४	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराईएका हुनेछन् ।	८०%
५	६ महिनासम्मको शिशुलाई आमाले अनिवार्य रुपमा पुर्ण स्तनपान गराएका हुनेछन् ।	८०%
६	छ महिला देखि पाँच वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई वर्षको २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल खुवाईएको हुनेछ।	१००%
७	१५ देखी २३ महिना भित्रका प्रत्येक बालबालिकाले नेपाल सरकारले तोकेका सबै र पुर्ण खोप प्राप्त गरी पूर्ण खोपयुक्त घोषणा भएको हुनेछ।	१००%
८	एच्आईभी संक्रमित आमाबाट जन्मिएका सबै बालबालिकाले ARV prophylaxis पाएका हुनेछन्।	१००%
९	सबै घरपरिवारले आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गरेका हुनेछन् ।	१००%
१०	कमतौल, पुड्को र ख्याउटेपन हुने पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको संख्यामा कमी आएको हुनेछ ।	८०%
११	अति कडा कुपोषण भएका बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ ।	१००%
१२	सबै घरधुरीमा आधारभुत तहको खानेपानीको सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ ।	१००%
१३	चर्पी गएपछि, बालबालिकाको दिसा धोएपछि र खाना खानु/खुवाउनु अघि साबुन पानीले हात धुने परिपाटीको विकास भएको हुनेछ ।	१००%
१४	प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग भएको तथा खुला दिसामुक्त घोषणा भएको हुनेछ।	१००%

वडास्तरीय रणनीतिक कार्ययोजनाहरु र वजेट

क्र.स.	समस्या/ सवाल	सुधार तथा दिगोपनाका लागी गरिने क्रियाकलापहरु	योजना अवधी (आगामी ५ वर्षको जम्मा)	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय

			संङ्ख्या	बजेट (एकमुष्ठ)	प्रमुख	सहयोगी
बाल बचाऊ						
१	-पोषण सचेतना -कुपोषण -सुत्केरी जाँच -प्रोत्साहन	गर्भवती र सुत्केरी संग स्थानीय पोषिलो खाना व्यवस्थापन बारे अन्तरक्रिया गर्ने	९	२७,०००	नगर, स्वास्थ्य शाखा, वडा, स्वा. चौकी	स्वास्थ्य संस्था
२		महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेवका परिचालन मार्फत प्रत्येक महिना गर्भवती सुत्केरीको खोजि गरी सेवाको पहुँचमा ल्याउने	निरन्तर	२५,०००	न.पा., स्वास्थ्य शाखा, वडा	स्वास्थ्य संस्था
३		सुत्केरी भेला गरी पूर्ण स्तनपानको महत्व बारे सचेतना कार्यक्रम गर्ने	९	२७,०००	न.पा.	स्वास्थ्य संस्था
४		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवीकालाई तालिम बर्षमा १ पटक	निरन्तर		न.पा., स्वास्थ्य शाखा, वडा	स्वास्थ्य संस्था
६		स्तनपान सप्ताह मनाउने	५	५०,०००	न.पा., वडा	स्वास्थ्य संस्था
७	खोप	पूर्ण खोपको सुनिश्चितता आद्यावधिक गर्ने	५	२५,०००	न.पा.	स्वास्थ्य संस्था
८	स्वास्थ्य शिक्षा	विद्यालयमा प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गर्ने (६ कक्षा भन्दा माथिका किशोर किशोरीलाई)	१३	४०,०००	न.पा.	स्वास्थ्य संस्था
		विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	निरन्तर	-	न.पा.	स्वास्थ्य संस्था
९	खानेपानी र सरसफाई	स्वास्थ्य स्वयंमसेविका र बाल समूह परिचालन गरी विद्यालय र टोल स्तरीय हात धुने आनिबानी परिवर्तन सम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने	९	२७,०००	न.पा., वडा	स्वास्थ्य संस्था
१०		विश्व चर्पि दिवश, पानी दिवश र राष्ट्रिय सरसफाई सप्ताहमा सचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने	५	५०,०००	न.पा., वडा	स्वास्थ्य संस्था
११		टोविसले समुदाय भेला गरी बजारिया खाना (जंक फुड) नखुवाउन सचेतना जगाउने	निरन्तर			

बालसंरक्षण

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा निरन्तर दिगोपनाका लागि पूरा गरिरहनु पर्ने बालसंरक्षण सम्बन्धी सूचकहरुः

क स	सुचक	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत
ख.	**बालसंरक्षण**	
१५	५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको हुनेछ ।	१००%
१६	निकृष्ट प्रकारको बालश्रम अन्त्य गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनस्थापना भएको हुनेछ।	१००%
१७	स्थानीय तह बालविवाह मुक्त भएको हुनेछ ।	१००%
१८	घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान)विद्मालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला (मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुव्र्यवहारमा कमि आएको हुनेछ ।	८०%
१९	समुदायमा आधारित बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित भई संचालनमा ल्याईएको हुनेछ।	१००%
२०	छाउपडि, कमलरी जस्ता सामाजिक कुप्रथा नरहेको हुनेछ ।	९५%
२१	स्थानीय तह/समुदायले १४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिका को संरक्षण गर्न विशेष (भएका) व्यवस्था गरेका हुनेछन् ।	१००%
२२	स्थानीय तहमा सडक बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ । सडक बालबालिकालाई) बालगृहमा (भएकोमा) राखी व्वस्थापन भएको हुने ।	१००%
२३	स्थानीय तहमा रहेका विद्मालयहरुले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने छैनन् ।	१००%
२४	कुलतमा लागेका बालबालिकाको लागि बाल सुधार गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाएको हुनेछन्	१००%

क.स.	समस्या/ सवाल	सुधार तथा दिगोपनाका लागी गरिने क्रियाकलापहरु	योजना अवधी (आगामी ५ वर्षको जम्मा)		कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	
			संङ्ख्या	बजेट (एकमुष्ठ)	प्रमुख	सहयोगी
		बाल संरक्षण				
१	जन्मदर्ता	टोविसले टोल/टोलमा अनुगमन गरी जन्मदर्ता गर्न बाँकी रहेका बालबालिकाको खोजी गरी जन्म दर्तामा सहयोग गर्ने र सचेतना अभिवृद्दि गर्ने	निरन्तर		वडा कार्यालय	बाल अधिकार समिति
२	बालविवाह	प्रहरीद्दारा विद्यालय तथा कलेजमा बालविवाह, बालकुलत, बाल दुर्व्यवहार तथा बालहिंसा विरूद्ध सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	१३	६५,०००	न.पा वडा	बाल अधिकार समिति
३						
४		बालविवाह, बालश्रम, बालहिंसा, बालकुलत विरूद्धमा रहेका कानूनी प्रावधान सम्बन्धी टोलमा माइकिङ गर्ने, सडक नाटक तथा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	९	४५,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
५	बालश्रम	बालश्रमिक, हिंसा प्रभावित तथा जोखिममा रहेका, बेवारिसे अवस्थामा रहेका बालबालिका भएमा उद्धार, पुनस्थापना र परामर्श साथै आवश्यक	निरन्तर	२,००,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति

		सहयोग गर्ने साथै प्रेषण प्रणाली दुरुस्त राख्ने				
६		बालश्रमिक अनुगमन र उद्धार संयन्त्र निरन्तर क्रियाशिल बनाउने	निरन्तर	१,००,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
७		प्रत्येक टोल विकास संस्थामा कार्यक्रम गरी बालविवाह र बालश्रम विरूद्ध प्रतिवद्धतामा हस्ताक्षर गराउने	१	२५,०००	वडा	WCRC
८		बाल संरक्षण कार्ययोजना तयारी र कार्यन्वयन गर्ने	१	२०,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
९	हिसां , दुर्व्यवहार	बालहिंसा, दुर्व्यवहार रोक्नका लागि सार्वजनिक स्थलमा प्रचार सामाग्री राख्ने	निरन्तर	५०,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
१०		बालबालिकामा हुन सक्ने यौनजन्य दुर्व्यवहार विरूद्ध तथा अनलाइन साइबर क्राइम सुरक्षा सम्बन्धी विद्यार्थीलाई तालिम दिने	५	२५,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय, प्रहरी चौकी.
११	कुलत र दुर्व्यसनी	सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई बालमैत्री स्थानीय शासनको नयाँ प्रारूप सम्बन्धी अभिमूखीकरण तथा सशक्तीकरण गर्ने	५	५०,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
१२		विद्यालयको १०० मि.दुरी भित्र चुरोट, रक्सी, सुर्ती बेच्न नपाइने व्यवस्था गर्ने	निरन्तर	-	न.पा., प्रहरी	बाल अधिकार समिति
१३		कुलतमा लागेका बालबालिकाको गणना गर्ने र त्यस्ता बालबालिकासंग गोप्य परामर्श गर्ने तथा सुधारका लागि पहल गर्ने, कुलत विरूद्ध सचेतना फैलाउने	निरन्तर		न.पा., वडा	WCRC/ टोविस
१४	बाल अधिकार समिति परिचालन	वडास्तरीय बालअधिकार समिति वैठक मासिक रूपमा गर्ने	५१	१,००,०००	न.पा., वडा	बाल अधिकार समिति
१५	संरक्षण विहिन एवं जोखिममा परेका बालबालिका	अभिभावक विहिन र असाहय बालबालिकाको संरक्षणको विशेष व्यवस्था गर्ने (शैक्षिक,स्वास्थ्य ,उपचार,लत्ताकपडा,खाद्यन्न सहयोग आदि)	निरन्तर	२,००,०००	न.पा वडा	WCRC
१६	अतिरिक्त कार्यक्रम	विद्यालयमा भयरहित, शारीरिक तथा मानसिक यातना रहित शिक्षण सिकाईको सुनिश्चितताका लागि सम्पूर्ण शिक्षकहरुलाई बालमैत्री स्थानीय शासन र बालमैत्री सिकाइ बारे अभिमुखीकरण गर्ने	३	२५,०००	विद्यालय	वि.व्य.स
१७		उद्योगी व्यवसायी, मदिरा, खुद्रा, होटेल पसल संचालकसँग बालश्रम विरुद्ध र बालमैत्री व्यवसाय सञ्चालनबारे अन्तरक्रिया गरी प्रतिबद्ध गराउने	५	२५,०००	वडा	WCRC

बालविकास

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा निरन्तर दिगोपनाका लागि पूरा गरिरहनु पर्ने बालविकास सम्बन्धी सूचकहरुः

क स	सुचक	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत
ग.	बालविकास	
२५	३ वर्ष देखि ४ वर्ष उमेर पुगेका सबै बालबबालिका प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा भर्ना भै टिकाउदर सतप्रतिशत रहेको हुनेछ) फरक क्षमता भएका बालबालिकाको हकमा विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने (	१००%
२६	५ देखि १४ वर्ष उमेर समुहका सतप्रतिशत बालबालिकाले आधारभुत शिक्षा१ देखि कक्षा ८ सम्मपुरा गरेका हुनेछन् ।	१००%
२७	प्रत्येक विद्यालयमा खानेपानीको सुविधा सहित छात्रछात्राको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था भै यसको प्रयोग भएको हुनेछ ।	१००%
२८	सबै विद्यालयका पूर्वाधार कक्षा)कोठा, फर्निचर, खेलमैदान, खानेपानी धारा बालमैत्री (, अपाङ्गतामैत्री र सुरक्षित भएका हुनेछन् ।	१००%
२९	प्रत्येक विद्यालयमा अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछन्।	१००%
३०	सबै विद्यालयहरुले कुहिने र नकुहिने फोहोर अलग अलग बिर्सजन गर्ने व्यवस्था हुनेछन्।	१००%

क.स.	समस्या/ सवाल	सुधार तथा दिगोपनाका लागी गरिने क्रियाकलापहरु	योजना अवधी (आगामी ५ वर्षको जम्मा)		कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	
			संङ्ख्या	बजेट (एकमुष्ठ)	प्रमुख	सहयोगी
		बाल विकास				
१	विद्यालय सरसफाई	फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि डष्टविन वितरण गर्ने (**कुहिने नकुहिने फोहोर**)	निरन्तर		न.पा., वडा	विद्यालय
२	जीवनउपयोगी र प्राविधिक शिक्षा	पारिवारीक सचेतना बढाउन अभिभावक, विद्यालय परिवार, बालसमूह र जनप्रतिनिधि बीच भेटघाट कार्यक्रम आयोजना गर्ने	९	४५,०००	विद्यालय	बालमैत्री शाखा
३	प्रभावकारी अतिरिक्त क्रियाकलाप	वार्षिक अतिरिक्त क्रियाकलापको कार्य तालिका बनाई वि.व्य.स. बाट निर्णय गरी कार्यन्वयन गर्ने	निरन्तर	१,००,०००	विद्यालय	वि.व्य.स.
४	विद्यालयमा निरन्तरता	विद्यालय छोड्ने सम्भावना भएका बालबालिकाको अभिभावक सहित	निरन्तर	५०,०००	न.पा., वडा	विद्यालय

		छलफल गरी **समस्या पहिचान र समधान गर्ने**				
५		विद्यालयले विद्यार्थी स्वागत कार्यक्रम गर्ने उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई सम्मान गर्ने कमजोर विद्यार्थीलाई अतिरिक्त कक्षा सत्रको व्यवस्था गर्ने	निरन्तर	५०,०००	विद्यालय	वडा कार्यलय
६		विद्यालयमा सेनेटरी प्याडको व्यवस्थापन (प्राथमिक उपचार बाकस सहित)	निरन्तर		न.पा., वडा	विद्यालय
७		बा.बि. केन्द्रको स्तर उन्नती गर्ने, बा.बि केन्द्रका शिक्षकलाई तालिम दिने, स्थानीय सिकाई सामग्री सहित बालबालिकाको लागि उचित र आकर्षक कक्षाको व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	२,००,०००	विद्यालय	शिक्षा शाखा
८		विद्यालयले विद्यार्थी स्वागत कार्यक्रम गर्ने, उत्कृष्ट विद्यार्थीलाई सम्मान गर्ने, कमजोर विद्यार्थीलाई अतिरिक्त कार्यक्रम संचालन गर्ने	निरन्तर	५०,०००	वडा	विद्यालय
९		६/६ महिनामा विद्यार्थीसंग जनप्रतिनिधि अन्तरक्रिया कार्यक्रम गर्ने	९	२०,०००	विद्यालय	वडा कार्यलय
१०		बालबिबाह र बालमैत्री आचार संहिता सम्बन्धी सचेतना	निरन्तर		न.पा., वडा	विद्यालय
जम्मा						

बालसहभागिता

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा निरन्तर दिगोपनाका लागि पूरा गरिरहनु पर्ने बालसहभागिता सम्बन्धी सूचकहरु:

क्र स	**सुचक**	**घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत**
घ.	**बाल सहभागिता**	
३१	स्थानीय तहमा समावेशी आधारमा बाल संजाल गठन भई क्रियाशिल न्युनतम वार्षिक ३) वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम संचालन रहेका हुनेछन् ।	९५%
३२	स्थानीय तहमा वस्ती वा टोल र विद्यालयहरुमा समावेशी आधारमा बाल क्लब गठन भै क्रियाशील न्युनतम वार्षिक ३ वटा बैठक), ३ वटा कार्यक्रम संचालन रहेका हुनेछन् (।	९५%
३३	५ कक्षा भन्दा माथि अध्ययन अध्यापन हुने विद्यालयका व्यवस्थापन समितिमा बालक्लबको प्रतिनिधित्व रहनेछ ।	१००%
३४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बाल क्लब/संजालको प्रतिनिधित्व रहनेछ।	१००%
३५	स्थानीय तहमा रहेका बालबालिका सम्बन्धी सरोकारका संरचना /समितिहरुमा १२ देखि १८ वर्षका बालबालिकाको संस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गरिएको हुनेछ ।	९०%
३६	बालभेलाबाट माग भै आएका योजनाहरु स्थानीय तहको योजनामा समावेश भएका हुनेछन्।	१००%

क्र.स.	समस्या/ सवाल	सुधार तथा दिगोपनाका लागी गरिने क्रियाकलापहरु	योजना अवधी (आगामी ५ वर्षको जम्मा)		कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	
			संङ्ख्या	बजेट (एकमुष्ठ)	प्रमुख	सहयोगी
		बाल सहभागिता				
१	अर्थपूर्ण बाल सहभागिता	बाल संजालको मासिक रुपमा बैठक, खाजा (१००) र यातायात (२००)	नियमित	३,७५,०००	वडा कार्यालय	WCFLG
२		बालसमूहलाई असल बानी, व्यवहार, कर्तव्य, अनुशासन, नेर्तृत्व विकास तथा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सशक्तीकण गर्ने(१५० जना नेर्तृत्व तहका बालबालिकाहरु)	५	१,५०,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
३		बालसमूहको सूचना संचार गर्न संजाललाई संचार खर्च दिने (प्रति महिना २००)	५ महिना	१०,०००	वडा कार्यालय	WCFLG
४		विद्यालय तथा समुदायस्तरका बालसमूह गठन पुर्नगठन गर्ने, नियमित बैठक र अतिरिक्त क्रियाकलाप गर्ने	५	१,००,०००	वडा कार्यालय	बाल समुह, संजाल
५		बालसमूहहरुको गठन, पुर्नगठन,सूचिकृत अद्यावधिक,बाकस कीट बितरण,	आवश्यक्ता अनुसार		वडा कार्यालय	बाल समुह, संजाल
६		बाल दिवश (राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय, श्रमिक दिवश, बालमैत्री दिवश लगायत)	आवश्यक्ता अनुसार		वडा कार्यालय	बाल समुह, संजाल
७		बालमैत्री सम्पर्क कक्षलाई सामाग्री सहितको सिकाई केन्द्रको रूपमा व्यवस्थापन	१	३०,०००	वडा कार्यालय	बाल समुह, संजाल
८		बालसंजालले अतिरिक्त क्रियाकलाप महिनामा गर्ने र प्रतिवेदन तयार गर्ने	२६	४०,०००	वडा कार्यालय	WCFLG
९		वडाको योजना तर्जुमा पूर्व बालभेला गरी बालमैत्री योजना छनौट गर्ने, योजना प्राथमिकता निर्धारण गराउन वडाले लगानी योजनासंग भिडान गरी गर्ने	वार्षिक	२,००,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
१०		बालबालिका तथा अभिभावकलाई मनोपरामर्श सम्बन्धी तालिम दिने तथा मनोसामाजिक परामर्श दिने	५	५०,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
११		CLFG घोषणाको दिगोपना सम्बन्धी बालबालिकालाई अध्ययन, अवलोकन भम्रण गराउने	२	१,००,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय

१२		वडा बालसंजाललाई घोषणाको अवसरमा टिसर्ट तथा परिचय पत्रको व्यवस्थापन गर्ने	१	७५,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
१३		उत्कृष्ट बाल समूहलाई सम्मान गर्ने	५	२०,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
१४		वि.व्य.स. तथा स्वास्थ्य व्य.स. को बैठकमा १ बालक १ बालिकाको अर्थपूर्ण सहभागिता गराउने गराएको दस्तावेजको रेकर्ड राख्ने	निरन्तर		विद्यालय स्वास्थ्य संस्था	

संस्थागत विकास

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा निरन्तर दिगोपनाका लागि पूरा गरिरहनु पर्ने संस्थागत विकास सम्बन्धी सूचकहरुः

क स	सुचक	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत
ङ.	**संस्थागत विकास**	
३७	वडा नगरपालिका तहमा बालमैत्री स्थानीय शासन समितिहरु/गाउँ/गठन भै क्रियाशिल रहेका हुनेछन्।	१००%
३८	स्थानीय तहहरुले आफ्नो लागि बालमैत्री आचार संहिता र नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका हुनेछन्।	१००%
३९	गाउँपालिका/नगरपालिकामा कम्तिमा एक बाल उद्यान सहितको बालमैत्री सिकाई स्रोत केन्द्र संचालनमा रहेको हुनेछ।	८०%
४०	बालबालिकाको वस्तुगत विवरण)प्रोफाईल (को आधारमा स्थानीय तहको विकास योजना र बालबालिकाको लागि लगानी योजना तर्जुमा भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ।	१००%
४१	स्थानीय तहको योजना तर्जुमा पूर्व वार्षिक रुपमा वडा र गाउँ /नगरपालिका तहमा बालभेला आयोजना गरी बालभेलाले प्राथमिकता तोकेको विषयलाई स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गरिएको हुनेछन्।	१००%
४२	स्थानीय तहमा बालबालिका सम्बन्धी स्थितिपत्र तयारी तथा प्रकाशन र अद्यावधिक भएको हुनेछ ।	१००%
४३	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुले स्थानिय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड पुरा गरेका हुनेछन्।	१००%
४४	विद्यालयले कक्षा ६ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुको लागि बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरीक्त कक्षा संचालन गरेका हुनेछन् ।	१००%
४५	आधारभुत शिक्षा पश्चात विद्यालयका शिक्षाबाट वञ्चित भएका बालबालिकाहरुले जीवन उपयोगी शिक्षा)व्यवसायिक तथा सीपमुलक तालिम प्राप्त (गरेका हुनेछन् ।	१००%
४६	स्थानीय तहमा रहेका प्रहरी चौकीहरुमा बालमैत्री कक्ष वा बालमैत्री सम्पर्क एकाई (कार्यालय) रहेको हुनेछ ।	१००%
४७	विद्यार्थी सवार हुने शैक्षिक संस्थाका सवारी साधनहरु स्थानीय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड अनुसार बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री हुनेछन् ।	१००%
४८	स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भएको हुनेछ ।	१००%

४९	बसपार्क, सिनेमा हल, हाट बजार, खेल मैदान जस्ता सार्वजनिक स्थलहरुमा बालमैत्री शौचालय र खानेपानी धाराको व्यवस्था भएको हुनेछ।	१००%
५०	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन योजनामा विपद्को समयमा बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने प्रावधान समावेश भएको हुनेछ।	१००%
५१	विपद्को समयमा बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विशेष सहयोगको लागि संस्थागत व्यवस्था भएको हुनेछ ।	१००%

क्र. स.	**समस्या/ सवाल**	**सुधार तथा दिगोपनाका लागी गरिने क्रियाकलापहरु**	**योजना अवधी (आगामी ५ वर्षको जम्मा)**		**कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय**	
			संङ्ख्या	**बजेट (एकमुष्ठ)**	**प्रमुख**	**सहयोगी**
		संस्थागत विकास				
१	बालमैत्री नीति आचारसंहिता कार्यान्वयन	सहजकर्तालाई संचार बाफत खर्च	५	३०,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यालय
२		सहजकर्ता र सम्पर्क व्यक्ति फिल्ड गएको समयमा सामान्य खाजा बाफत	निरन्तर	२५,०००	वडा कार्यालय	बालमैत्री शाखा
३		वडास्तरीय अनुगमन तथा रिपोर्टिङ्ग ४-४ **महिनामा**	निरन्तर		न.पा, वडा	न.पा, वडा
४		बालमैत्री नीति, निर्देशिका परिमार्जन, प्रकाशन	आवश्यक्ता अनुसार		न.पा, वडा	न.पा, वडा
५						
	कार्यविधि कार्यान्वयन	....				
६		विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना बनाई बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने प्रावधान मिलाउने	१	३०,०००	वडा कार्यलय	वातावरण शाखा
७		विपद प्रतिकार्यका लागि आवश्यक जगेडा सामाग्रीको व्यवस्था मिलाउने	५	१,००,०००	वडा कार्यलय	बालमैत्री शाखा
८		विद्यालय छाडेका बालबालिकालाई उमेर क्षमता अनुसारको जीवन उपयोगि तथा व्यवसायिक, सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गर्ने र उचित परामर्श दिने	निरन्तर	४,००,०००	बालमैत्री शाखा	न.पा/वडा
९		स्थितीपत्र तयार गरी प्रकृया अनुसार पारित गर्ने र २/२ वर्षमा अद्यावधिक गर्ने	१	१,००,०००	बालमैत्री शाखा	न.पा, वडा
१०		घोषणाको अन्तिम चरणमा सार्वजनिक परिक्षण समिक्षा गर्ने	१	३०,०००		
११		बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा घोषणाको उपलक्ष्यमा प्रत्येक वर्ष वार्षिक उत्सव मनाउने	४	२,००,०००	बालमैत्री शाखा	वडा कार्यलय
१२		बाल उद्यान व्यवस्थापन	निरन्तर		न.पा, वडा	न.पा, वडा

१३		प्रहरी कार्यालयमा बालबालिका सेलको थप व्यवस्थापन	निरन्तर		न.पा, वडा	न.पा, वडा

आवधिक लगानी योजना

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणाको निरन्तरताको लागि विभिन्न क्षेत्रहरुमा ५ वर्षको अवधिका लागि (आ.व.२०८०/०८१ देखि २०८४/०८५) छुट्टाइएको बजेट (आवधिक लगानी योजनाको आधारमा अनुमानित)

क्र स	क्षेत्र	५ वर्षको जम्मा अनुमानित बजेट	स-साना पुर्वाधार, मर्मत सम्भार, सामाग्री	क्षमता विकास, सचेतना, कानुनी सशक्तीकरण, समिक्षा, प्रतिवेदन	सेवा, पोषण, बालबालिका, पुनर्उत्थान लगायत कानुनी प्रचारप्रसार, अनुगमन	वार्षिक सरदर
१	बाल बचाऊ	२,७१,०००	७१,०००	१,००,०००	१,००,०००	५४,२००/-
२	बाल संरक्षण	९,६५,०००	२,००,०००	३,८२,५००	३,८२,५००	१,९३,०००/-
३	बाल बिकास	७,६५,०००	२,००,०००	२,८२,५००	२,८२,५००	१,५३,०००/-
४	बाल सहभागिता	११,५०,०००	२,००,०००	४,७५,०००	४,७५,०००	२,३०,०००/-
५	संस्थागत विकास	१५,९८,०००	५,००,०००	५,९४,०००	५,९४,०००	३,१९,६००/-
		४७,४९,०००	११,७१,०००	१८,३४,०००	१८,३४,०००	९,४९,८००/-

घोषणाको निरन्तरताका लागि प्रमुख साझेदार संस्थाहरुको भूमिका

प्रभावकारी दिगोपनाका लागि केन्द्र र प्रदेश स्तरका साझेदार सहित स्थानीय स्तरका साझेदार तथा सहयोगी संस्थाहरुको भुमिका अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको संस्थागत विकास, नीति निर्माण, निर्देशन, बजेट प्रणालीलाई बालमैत्री बनाउने , बालमैत्री स्थानीय शासन संचालनका लागि प्रदेश र स्थानीयतहलाई सहजीकरण, निरन्तर अनुगमन गर्ने गराउने, बालअधिकार सम्बन्धी परामर्श सुझाव दिने, स्थानीयस्तरमा निर्माण भएका र हुने भौतिक पूर्वाधारहरु बालमैत्री बनाउने आवश्यक नीति एंव मार्गदशन प्रदेश तथा स्थानीयतहलाई गर्ने गराउने लगायत अन्य विशिष्ट भुमिका केन्द्रियतहबाट निभाउनुपर्ने हुन्छ साथै प्रदेशतहबाट बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा रणनीति बारे समन्वय गर्ने, प्रदेशस्तरका सबै सरकारी एवं गैर सरकारी क्षेत्रमा बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न नीतिगत निर्देशन दिने एवं साझेदारी स्थापना गर्ने गराउने, बजेट प्रणालीलाई बालमैत्री गराउने लगायत थप विशिष्ट भुमिका निर्वाह गर्नुपर्ने हुन्छ ।

यस ७ न ं. वडामा आशा गरिएका वडास्तरीय साझेदारहरुः

बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको प्रवर्धन गर्ने प्रक्रियामा देहायकका स्थानीयस्तरका साझेदार संस्थाहरु रहनेछन्:

(क) जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

१. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यको लागि समन्वय तथा सम्पर्क डेस्कको व्यवस्था गर्ने।
२. विभिन्न सरोकारबालाको बीचमा सम्पर्क, समन्वय र साझेदारी विकास गरी बालमैत्री स्थानीय शासन सञ्चालनमा नगर/वडालाई सहयोग गर्ने।
३. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी संचालित कार्यक्रमहरु समन्वयात्मक र एकीकृत ढंगबाट संचालन गर्न नगर/वडालाई सहयोग गर्ने।
४. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी वडामा संचालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने-गराउने।
५. बालमैत्री स्थानीय वडा घोषणाको लागि स्थलगत अनुगमन गरी आवश्यक सुझाव दिने ।
६. बालमैत्री स्थानीय शासनको आवधिक समीक्षा गरी कार्यक्रम संचालनमा देखा परेका समस्याहरु निराकरणमा नगर/वडालाई सहयोग गर्ने

बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको दीगो प्रवर्धन गर्ने गराउने प्रक्रियामा देहायका साझेदार संस्थाहरु रहनेछन्:

हेटौंडा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

१. केन्द्र र प्रदेश तथा अन्य सरोकार निकायवाट प्राप्त मार्गदर्शन, नीति तथा कार्यक्रमहरु आ–आफ्नो क्षेत्रको सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरी वा नगरी लागू गर्ने।
२. आफ्नो क्षेत्रमा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी नीति तर्जुमा अध्यावधिक गर्ने।
३. बालमैत्री स्थानीय शासन दिगो प्रवर्धनको लागि बालमैत्री सम्पर्क व्यक्ति, शाखाको संस्थागत ब्यवस्था गर्ने।
४. बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्धनको लागि स्थानीयस्तरमा योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्दा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने।
५. बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्धनको लागि नियमित बजेट विनियोजन गर्ने।
६. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी दीर्घकालीन नीति बनाई वार्षिक एवं आवधिक योजनामा समावेश गर्ने।
७. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।
८. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी संचालित कार्यक्रमहरु बिषयगत समन्वयात्मक र एकीकृत ढंगबाट संचालन गर्ने गराउने।
९. बालसमूह/बालसमूहसंजालहरुको विकासमा सहयोग पुर्याउने, बालमैत्री स्थानीय शासनको आवधिक प्रगति समीक्षा गर्ने।
१०. आ–आफ्नो क्षेत्रबाट हुने सेवा प्रवाहलाई संस्थागत बालमैत्री बनाउने ।
११. गर्भवती महिला एवं बालबालिकाको स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवालाई बालमैत्री गराउने।
१२. बालबालिकाको आधारभूत स्वास्थ्य प्रवर्धनको लागि संचालन गरिने योजना तथा कार्यक्रमलाई बालमैत्री बनाउने।
१३. बालबालिकाको शैक्षिक विकासका लागि संचालन गरिने योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई बालमैत्री बनाउने।
१४. विद्यालय जान नसक्ने र बीचैमा कक्षा छोड्ने बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षा उपलव्ध गराउने योजना कार्यान्वयन गर्ने।
१५. बालबालिकाको शारीरिक विकासको लागि भौतिक साधनको व्यवस्था गर्ने।
१६. बालसमूह तथा संजालहरुलाई सूचीकृत गरी तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने।
१७. वडालाई बालमैत्री स्थानीय शासन युक्त घोषणा गर्न आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने ।

बालमैत्री स्थानीय शासन नगर समिति –MCFLGC

१. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी नगर/वडास्तरको नीति, निर्देशिका, कार्यविधि तयार गर्ने र यस पद्धतिको प्रवर्धन गर्न वडालाई नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने।
२. बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको प्रवद्र्धन गर्न वडास्तरबाट समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।
३. बालवालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रिय, सरकारी एवं गैर सरकारी संघसंस्था तथा तहबीच आवश्यक समन्वय गर्ने गराउने।
४. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने।
५. अन्य तहहरुमा भएका सृजनशील,अनुकरणीय कार्यको अनुसरण गर्ने।

६. संरचनागत नियमित वैठक ,समिक्षा तथा अभिलेखीकरण गर्ने

नगर कार्यपालिकाका बिषयगत शाखाहरु

१. महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमलाई दिगो बालमैत्री बनाउने र यस्ता कार्यक्रमहरुमा अर्थपूर्ण बालसहभागिता सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने।
२. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी प्राप्त भएका सूचकको निरन्तरता हुनेगरी बालमैत्री योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न क्रियाशिल रहने।
३. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी भएका क्रियाकलाप तथा प्रगति विवरणको सूचना अद्यावधिक र सम्प्रेषण गर्ने।
४. सेवा प्रवाह पद्धतिलाई बालमैत्री बनाउने ।
५. आ–आफ्नो विषयमा संचालन हुने नीति तथा कार्यक्रमलाई बालमैत्री बनाउने र यस्ता कार्यक्रमहरुमा अर्थपूर्ण बाल सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,।
६. आ–आफ्नो विषयमा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सूचक प्राप्त हुनेगरी बालमैत्री योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने र स्वीकृतिको लागि नगरपालिकामा पेश गर्ने ।
७. बालमैत्री स्थानीय शासनका सम्बन्धित सूचकहरुको अवस्था विश्लेषण, अनुगमन र प्रमाणिकरण गर्ने।
८. बालबालिकाका लागि निर्माण गरिएको आवधिक लगानी योजनामा रहेका बिषयगत कार्यक्रमहरु समेटी कार्यान्वयन गर्ने

बालसमूह/बालसमूह संजाल

१. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आफ्ना सदस्यहरुलाई परिचालन गर्ने।
२. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि स्थानीय तह र विषयगत शाखालाई सहयोग गर्ने।
३. बालबालिका सम्बन्धी कार्य गर्दा स्थानीय तहसंग समन्वय गरी एकद्वार पद्धतिबाट कार्य गर्ने गराउने।
४. आ–आफ्नो क्षेत्रबाट हुने विकास निर्माण एवं सेवा प्रवाहलाई बालमैत्री बनाउने ।

वडा समिति

१. प्राप्त मार्गदर्शन, नीति तथा कार्यक्रमहरु आफ्नो कार्य क्षेत्रमा लागू गर्ने।
२. वडामा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी नीति, योजना तर्जुमा र बजेट बिनियोजन गर्ने गरी पेश गर्ने।
३. बालमैत्री स्थानीय शासन निरन्तर प्रवद्र्धनको लागि आफ्नो सम्पर्क व्यक्ति र शाखाको संस्थागत ब्यवस्था गरिरहने ।
४. बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवद्र्धनको लागि वडास्तरमा योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्दा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने।
५. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी संचालित कार्यक्रमहरु समन्वयात्मक र एकीकृत ढंगबाट संचालन गर्ने गराउने।
६. वडामा संचालित बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने।
७. बालसमुह तथा संजालहरुको क्षमता विकासमा सहयोग पुर्याउने।
८. बालमैत्री स्थानीय शासनको मासिक प्रतिवेदन, आवधिक प्रगति समीक्षा गर्ने।
९. आफ्नो क्षेत्रबाट हुने सेवा प्रवाहलाई बालमैत्री बनाउने ।
१०. बालसमूह तथा बालसंजालहरुलाई वडामा सुचिकृत गरी तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने ।
११. वडालाई बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडाको रुपमा टिकाई राख्ने ।

बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति

१. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी वडास्तरको नीति तथा योजना तयार गर्न र यस पद्धतिको प्रवद्र्धन गर्न वडा समितिलाई नीतिगत पृष्ठपोषण गर्ने।
२. बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको प्रवर्धन गर्न वडास्तरबाट समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।
३. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी आवधिक, वार्षिक लगानी योजना तर्जुमा र बजेट विनियोजन गर्न वडा समिति र नगरपालिकासंग समन्वय गर्ने।
४. बालबालिकाको क्षेत्रमा वडास्तरमा कार्यरत अन्तर्राष्ट्रिय एवं राष्ट्रिय, सरकारी एवं गैर सरकारी संघसंस्था तथा वडा बीच आवश्यक समन्वय गर्ने गराउने।

५. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन र मूल्याङ्कन गरी अभिलेख राख्ने।

अन्य समूह संगठन,सामुदायिक संस्था, सेवा केन्द्र, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, गैसस तथा अन्य संघसंस्था

१. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरी सेवा प्रवाहमा सहयोग पुर्याउने।
२. बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई समुदायस्तरसम्म पुर्याउन प्रवर्धनात्मक कार्यहरु गर्ने।
३. बालसमूहहरुको विकास र प्रवर्धनमा सहयोग पुर्याउने।
४. कार्यक्रमको स्वःअनुगमन, आवधिक समीक्षा र मूल्याङ्कन गर्ने, र स्थानीयस्तरमा उपलव्ध साधन स्रोत बालबालिकाका क्षेत्रमा परिचालन गर्ने।
५. सरोकारबालासंग सम्पर्क एवं समन्वय गर्ने र साझेदारी निर्माण गर्ने।
६. स्वीकृत नीति निर्देशिका अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने।
७. आ–आफ्नो क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रमको स्वामित्व ग्रहण गर्ने।
८. आ–आफ्नो क्षेत्रबाट हुने विकास निर्माण एवं सेवा प्रवाहलाई बालमैत्री बनाउने ।

अनुगमन, समीक्षा, मुल्यांकन, प्रतिवेदनको व्यवस्था

अनुगमन

बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका तथा घोषणा कार्यविधिमा निर्दिष्ट गरिएको अनुगमन चेकलिष्ट र प्रक्रियालाई व्यवहारमा अवलम्बन गरी वडा र नगरपालिकाबाट प्रत्येक ६/६ महिनामा र जिल्ला समन्वय समितिबाट वार्षिक रुपमा अनुगमन गरिने छ । अनुगमनबाट प्राप्त तथ्य बमोजिम आवश्यकताअनुसार कार्ययोजनामा थप गरी कार्यान्वयनको पक्षमा जोड दिइनेछ ।

समीक्षा

बालमैत्री घोषणा पश्चातको दिगोपनाका लागि तयार गरिएका योजना बमोजिम कार्य भए/नभएको र उक्त योजनाहरुबाट कस्तो प्रभाव परेको छ र आगामी दिनमा सुधारका लागि कस्तो प्रकारको रणनीति बनाउने भन्ने विषयलाई मुख्य प्र्स्ताव बनाइ वार्षिक र अर्धवार्षिक रुपमा वर्षको दुइ पटक वडा तथा नगरपालिकास्तरीय समिक्षा कार्यक्रम गरिनेछ ।

मूल्यांकन

घोषणा पश्चात सत प्रतिशत सूचक हाँसिल र निरन्तरताका लागि बनाइएको कार्ययोजना कार्यान्वयनको अवस्था र प्रभावको तालमेल मिले नमिलेको विभिन्न स्तरबाट सूचना संकलनको आधारमा मूल्यांकन गरिने छ ।

प्रतिवेदन

घोषणा पश्चातको दिगोपनाका लागि बनाइएको कार्ययोजना बमोजिम कार्यको अभिलेखीकरण वडाद्धारा मासिक रुपमा नगरपालिकामा पठाउनुका साथै नगरपालिका र वडाको बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचक र बालअधिकारको समग्र विषयलाई समेटी मासिक, वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरिने छ । नगरपालिकाले ४-४ महिनामा जि.स.स.र प्रदेशको कार्यालयमा समेत प्रतिवेदन पठाउनु पर्ने छ।प्रत्येक २-२ वर्षमा बालबालिकाको अवस्था मापनको लागि स्थिती पत्र अध्यावधिक प्रकाशन गरिने छ र प्रत्येक ५-५ वर्षमा बालबालिकाको वस्तुगत विवरण अध्यावधिक प्रकाशन गरिने छ।

रणनीतिक योजना कार्यान्वयन तथा दिगोपनाको चरणमा अनुगमन गर्दा प्रयोग हुने चेकलिष्ट

जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय

बालमैत्री स्थानीय वडा,नपा घोषणाका लागि कागजात व्यवस्थापनको अवस्था अनुगमन चेकलिष्ट

१.नगरपालिका /गाउंपालिका/वडाको नामः

२.ठेगानाः

३.बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन गरेको मितिः

४. बालमैत्री स्थानीय शासनका तहगत खुड्कीला सम्बन्धी विवरणः

क स	विवरण	पुरा भएको		कार्य सम्पन्न मिति
		छ	छैन	
१	कार्यपालिकाबाट आफ्नो गाउँपालिका/नगरपालिकालाई बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गर्ने			
२	बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा सम्बन्धी गाँउ/नगर समितिका पदाधिकारी र अन्य सरोकारवालालाई अभिमुखीकरण गर्ने ।			
३	कार्यपालिका र बालमैत्री स्थानीय शासन गाउँ/नगरस्तरीय समितिबाट लिखित प्रतिबद्धता गर्ने ।			
४	बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा र विद्यमान अवस्था सम्बन्धी वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) तयार गर्ने र प्रकाशन गर्ने ।			
५	बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकको स्थानीयकरण गर्ने			
६	बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन गर्न आवश्यक स्थानीय नीति/रणनीति/कार्यविधि/निर्देशिका र आचारसंहिता तर्जुमा गर्ने			
७	गाउँपालिका नगरपालिका र वडामा बालमैत्री स्थानीय शासनको लागि संस्थागत प्रवन्ध(सम्पर्क शाखा, सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने र जिम्मेवारी दिने) गर्ने।			
८	बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्वन गर्ने वडाहरु छनौट गर्ने।			
९	बालबालिकाको क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायबाट बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयनका लागि स्रोत सहितको प्रतिबद्धता प्राप्त गर्ने।			
१०	बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयनको लागि लगानी योजना तयार गर्ने।			
११	बालकोष संचालन कार्यविधि स्वीकृति, बालकोष स्थापना र संचालन गर्ने।			
१२	बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन गर्ने वडामा आवश्यकताअनुसार बाल समूह, बाल सञ्जाल, टोल विकास संस्था/समुदायमा आधारित संस्थाहरुको गठन र परिचालन गर्ने।			
१३	लगानी योजनामा आधारित भई बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचक प्राप्त गर्न क्षेत्रगत क्रियाकलापहरुको तयारी गर्ने।			
१४	छनौट भएका क्षेत्रगत क्रियाकलापहरुको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्ने।			
१५	साझेदार र सरोकारवालाहरुको सञ्जाल निर्माण, समन्वय र सहकार्य गर्ने।			
१६	स्वीकृत वार्षिक कृयाकलापको कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।			
१७	बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचक अनुसारको नतिजा प्राप्तिको सुनिश्चितता गर्ने।			
१८	वडा समिति, गाउँ नगरस्तरीय समितिबाट सूचक पुरा भएको अवस्थामा सरोकारवालाहरु समेतको सहभागितामा अनुगमन र समीक्षा गरी प्रतिवेदन तयारी गर्ने।			
१९	बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकका आधारमा स्थितिपत्र तयारी र सार्वजनिकीकरण गर्ने।			

२०	बालमैत्री स्थानीय शासनको घोषणाको लागि तोकिएको निकायबाट अनुगमन गर्ने।			
२१	वडा/स्थानीय तहबाट सूचक पूरा भएको प्रमाणीकरण गर्ने।			
२२	बालमैत्री वडा स्थानीय तह घोषणाका लागि तोकिएको निकायबाट अनुमति प्रदान गर्ने।			
२३	बालमैत्री वडा गाउँपालिका नगरपालिका घोषणा पश्चातको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने।			
२४	बालमैत्री वडा घोषणा गर्न कार्यपालिका र गाउँपालिका नगरपालिका घोषणा गर्न सम्बन्धित गाउँ नगर सभाको निर्णय			
२५	बालमैत्री वडा गाउँपालिका नगरपालिका घोषणा।			
२६	बालमैत्री वडा गाउँपालिका नगरपालिका घोषणा पश्चातको रणनीतिक योजना कार्यान्वयन।			
२७	वार्षिक रुपमा प्रतिवेदन तयारी र प्रकाशन।			
२८	बालमैत्री स्थानीय शासनका सूचकहरुको दिगोपनाको सुनिश्चितता।			

वडाको विविध संरचनामा बालसहभागिता

बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन गरेदेखि नै यसवडाले बालबालिकाको नेतृत्व विकास र बालसहभागितालाई विशेष प्राथमिकतामा राखेको छ ।

वडाको शासकीय संरचनामा बालबालिकाको सहभागिताको स्थिती:

क्र.स.	बाल सहभागिता भएको निकाय	बालक	बालिका	जम्मा
१	बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समिति	१	१	२
२	वडा बाल अधिकार समिति	१	१	२
३	विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा आमन्त्रित	२	२	४
४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा आमन्त्रित	१	१	२
५	वडा बालसमुह संजाल	१३	१२	२५
६	टोल विकास संस्था			
जम्मा प्रत्यक्ष सहभागिता		**१८**	**१७**	**३५**

अनुगमनका लागि सूचकहरुको लक्ष्य नमुना फारम

क्र स	सुचक	घोषणाको लागि आवश्यक प्रतिशत	हालको अवस्था २०....	सूचक प्राप्ती
क.	बालबचाउ			
१	गर्भवती महिलाहरुले कम्तिमा प्रसूति पूर्व ८ पटक र प्रसूति पश्चात आमा र नवजात शिशुको कम्तिमा ४ पटक स्वास्थ्य जाँच गराएको हुनेछन।	९५%		भएको/नभएको
२	गर्भवती महिलाले टिटानस विरुद्धको २ वटा खोप लगाएका हुनेछन् ।	९५%		भएको/नभएको
३	गर्भवती तथा सुत्केरी आमाहरुले आईरन चक्की (जम्मा २२५ वटा) खाएका हुनेछन् ।	९५%		भएको/नभएको
४	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी गराईएका हुनेछन् ।	८०%		भएको/नभएको
५	६ महिनासम्मको शिशुलाई आमाले अनिवार्य रुपमा पुर्ण स्तनपान गराएका हुनेछन् ।	८०%		भएको/नभएको
६	छ महिला देखि पाँच वर्ष मुनिका सबै बालबालिकालाई वर्षको २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल खुवाईएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
७	१५ देखी २३ महिना भित्रका प्रत्येक बालबालिकाले नेपाल सरकारले तोकेका सबै र पुर्ण खोप प्राप्त गरी पूर्ण खोपयुक्त घोषणा भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
८	एचआईभी संक्रमित आमाबाट जन्मिएका सबै बालबालिकाले ARV prophylaxis पाएका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
९	सबै घरपरिवारले आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
१०	कमतौल, पुड्को र ख्याउटेपन हुने पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको संख्यामा कमी आएको हुनेछ ।	८०%		भएको/नभएको
११	अति कडा कुपोषण भएका बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
१२	सबै घरधुरीमा आधारभुत तहको खानेपानीको सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ	१००%		भएको/नभएको
१३	चर्पी गएपछि, बालबालिकाको दिसा धोएपछि र खाना खानु/खुवाउनु अघि साबुन पानीले हात धुने परिपाटीको विकास भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
१४	प्रत्येक घरपरिवारले शौचालयको प्रयोग भएको तथा खुला दिसामुक्त घोषणा भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
ख.	बालसंरक्षण			
१५	५ वर्ष मुनिका सबै बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
१६	निकृष्ट प्रकारको बालश्रम अन्त्य गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनस्र्थापना भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
१७	स्थानीय तह बालविवाह मुक्त भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
१८	घरपरिवार, समुदाय, सार्वजनिक स्थान)विद्यालय, सामाजिक चाडपर्व, भेला (मा बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, शोषण, बेवास्ता र दुव्र्यवहारमा कमि आएको हुनेछ ।	८०%		भएको/नभएको
१९	समुदायमा आधारित बाल संरक्षण प्रणाली स्थापित भई संचालनमा ल्याईएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
२०	छाउपडि, कमलरी जस्ता सामाजिक कुप्रथा नरहेको हुनेछ।	९५%		भएको/नभएको
२१	स्थानीय तह/समुदायले १४ वर्ष मुनिका असहाय बालबालिकाको (भएका) संरक्षण गर्न विशेषव्यवस्था गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको

२२	स्थानीय तहमा सडक बालबालिकाको संख्या शुन्य भएको हुनेछ ।सडक) बालगृ (भएकोमा) बालबालिकालाईहमा राखी व्वस्थापन भएको हुने	१००%		भएको/नभएको
२३	स्थानीय तहमा रहेका विझालयहरुले बालबालिकालाई शारीरिक तथा मानसिक यातना दिने छैनन् ।	१००%		भएको/नभएको
२४	कुलतमा लागेका बालबालिकाको लागि बाल सुधार गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाएको हुनेछन्	१००%		भएको/नभएको
ग.	**बालविकास**			
२५	३ वर्ष देखि ४ वर्ष उमेर पुगेका सबै बालबबालिका प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा भर्ना भै टिकाउदर सतप्रतिशत रहेको हुनेछ) फरक क्षमता भएका बालबालिकाको हकमा विशेष व्यवस्था गर्नुपर्ने (	१००%		भएको/नभएको
२६	५ देखि १४ वर्ष उमेर समुहका सतप्रतिशत बालबालिकाले आधारभुत शिक्षा (१ देखि कक्षा ८ सम्म)पुरा गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
२७	प्रत्येक विझालयमा खानेपानीको सुविधा सहित छात्रछात्राको लागि अलग अलग शौचालयको व्यवस्था भै यसको प्रयोग भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
२८	सबै विझालयका पूर्वाधार कक्षा)कोठा, फर्निचर, खेलमैदान, खानेपानी धारा (बालमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र सुरक्षित भएका हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
२९	प्रत्येक विझालयमा अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन भएको हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
३०	सबै विद्यालयहरुले कुहिने र नकुहिने फोहोर अलग अलग बिर्सजन गर्ने व्यवस्था हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
घ.	**बाल सहभागिता**			
३१	स्थानीय तहमा समावेशी आधारमा बाल संजाल गठन भई क्रियाशिल) न्युनतम वार्षिक ३ वटा बैठक, ३ वटा कार्यक्रम संचालन रहेका (हुनेछन्।	९५%		भएको/नभएको
३२	स्थानीय तहमा वस्ती वा टोल र विझालयहरुमा समावेशी आधारमा बाल क्लब गठन भै क्रियाशील न्युनतम वार्षिक ३ वटा बैठक), ३ वटा कार्यक्रम संचालन रहेका हुनेछन् (।	९५%		भएको/नभएको
३३	५ कक्षा भन्दा माथि अध्ययन अध्यापन हुने विझालयका व्यवस्थापन समितिमा बालक्लबको प्रतिनिधित्व रहनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
३४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिमा बाल क्लब/संजालको प्रतिनिधित्व रहनेछ।	१००%		भएको/नभएको
३५	स्थानीय तहमा रहेका बालबालिका सम्बन्धी सरोकारका संरचना / समितिहरुमा १२ देखि १८ वर्षका बालबालिकाको संस्थागत सहभागिता सुनिश्चित गरिएको हुनेछ ।	९०%		भएको/नभएको
३६	बालभेलाबाट माग भै आएका योजनाहरु स्थानीय तहको योजनामा समावेश भएका हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
ङ.	**संस्थागत विकास**			
३७	वडा नगरपालिका तहमा बालमैत्री स्थानीय शासन समितिहरु/गाउँ/गठन भै क्रियाशिल रहेका हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
३८	स्थानीय तहहरुले आफ्नो लागि बालमैत्री आचार संहिता र नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएका हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको

३९	गाउँपालिका/नगरपालिकामा कम्तिमा एक बाल उद्यान सहितको बालमैत्री सिकाई स्रोत केन्द्र संचालनमा रहेको हुनेछ।	८०%		भएको/नभएको
४०	बालबालिकाको वस्तुगत विवरण)प्रोफाईल (को आधारमा स्थानीय तहको विकास योजना र बालबालिकाको लागि लगानी योजना तर्जुमा भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
४१	स्थानीय तहको योजना तर्जुमा पूर्व वार्षिक रुपमा वडा र गाउँ / नगरपालिका तहमा बालभेला आयोजना गरी बालभेलाले प्राथमिकता तोकेको विषयलाई स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गरिएको हुनेछन्।	१००%		भएको/नभएको
४२	स्थानीय तहमा बालबालिका सम्बन्धी स्थितिपत्र तयारी तथा प्रकाशन र अद्यावधिक भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
४३	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरुले स्थानिय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड पुरा गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
४४	विद्यालयले कक्षा ६ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरुको लागि बालमैत्री, वातावरणमैत्री र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अतिरीक्त कक्षा संचालन गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
४५	आधारभुत शिक्षा पश्चात विद्यालयका शिक्षाबाट वञ्चित भएका बालबालिकाहरुले जीवन उपयोगी शिक्षा)व्यवसायिक तथा सीपमुलक तालिम प्राप्त (गरेका हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
४६	स्थानीय तहमा रहेका प्रहरी चौकीहरुमा बालमैत्री कक्ष वा (कार्यालय) बालमैत्री सम्पर्क एकाई रहेको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
४७	विद्यार्थी सवार हुने शैक्षिक संस्थाका सवारी साधनहरु स्थानीय तहले तोकेको न्युनतम मापदण्ड अनुसार बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री हुनेछन् ।	१००%		भएको/नभएको
४८	स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको
४९	बसपार्क, सिनेमा हल, हाट बजार, खेल मैदान जस्ता सार्वजनिक स्थलहरुमा बालमैत्री शौचालय र खानेपानी धाराको व्यवस्था भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
५०	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन योजनामा विपद्को समयमा बालबालिकाको आवश्यकता सम्बोधन गर्ने प्रावधान समावेश भएको हुनेछ।	१००%		भएको/नभएको
५१	विपद्को समयमा बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विशेष सहयोगको लागि संस्थागत व्यवस्था भएको हुनेछ ।	१००%		भएको/नभएको

अनुगमनकर्ता निकायको केही सुझाव भए उल्लेख गर्नेः

अनुगमनकर्ताः **मितिः**

क्र.स.	नाम	कार्यालय	पद	हस्ताक्षर

नगरपालिका तथा गाउँपालिका समितिद्वारा वडास्तरीय अनुगमनको चेकलिष्ट

वडा नं.:

मितिः

क्र.स.	गतिविधि	वैठक बसेको पटक	अवस्थाहरु
१	बालमैत्री स्थानीय शासन वडा समितिको वैठक		
२	वडा बालअधिकार समितिको वैठक		
३	वडा बालसंजालको वैठक		
४	वडा विपत व्यवस्थापन समिति पुर्नगठन र वैठक		
५	वडा CFLG सम्पर्क शाखामा अध्यन फ्लेक्स टाँसको अवस्था र कुन कुन फ्लेक्सहरु छन?		
६	३३ वटा फाईलमा आधार कागजात संकलनको अवस्था		
७	वडा CFLG प्रबर्धनका लागि वडाले विनियोजन गरेको रकम		
८	मासिक कार्ययोजनाको अवस्था		
९	मासिक प्रतिवेदनको अवस्था		
१०	बार्षिक बालभेला द्धारा योजना तर्जुमाको अवस्था		
११	वडा CFLG समितिको तर्फवाट चेकलिष्ट सहित विद्यालयमा अनुगमनको पटक		
१२	वडा सम्पर्क व्यक्तिको क्रियाशिलताको अवस्था		
१३	४ जना वडा सदस्यको टोल जिम्मेवारी निर्वाहको अवस्था		
१४	वडा सहजकर्ता फिल्डमा मासिक परिचालन भएको दिन – (कार्ययोजना वाट)		
१५	नगर सहजकर्ता द्धारा वडामा पहुच भएको दिन		
१६	वडा बालसंजालद्धारा भएको अतिरिक्त कृियाकलाप पटक		
१७	जम्मा बालसमूह संख्या र वैठकको अवस्था		
१८	स्वास्थ्य व्य. समितिको वैठक पटक		
१९	विभिन्न समितिमा अर्थपूर्ण बालसहभागिताको अवस्था		

अनुगमकर्ताले दिएका सुझावहरुः

-
-
-

अनुगमनकर्ताः | **प्रमाणित गर्नेः**

नामः | ....

पदः | वडा अध्यक्ष

हस्ताक्षरः

हेटौडा उपमहानगरपालिका

७ न. वडा

बालमैत्री स्थानीयशासन अवलम्बन तथा घोषणा र दिगोपनाका लागि विद्यालय स्तरको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

विद्यालय र बालविकास केन्द्रको अनुगमन फारम

शैक्षिक सत्र २०८०

१.विद्यालयको नाम :

२.विद्यार्थी संख्या : जम्मा……… छात्राः…………..छात्र……………….

(क)५ वर्षउमेर पुगेका कुल विद्यार्थी संख्या

बालक संख्या	बालिका संख्या

(ख)कक्षा १माभर्ना भएका ५ वर्ष उमेर पुगेकाविद्यार्थी संख्या

बालक संख्या	बालिका संख्या

(क)५ देखि १२ वर्ष उमेर समुहकाकुलविद्यार्थी संख्या

बालक संख्या	बालिका संख्या

(ख)कक्षा १ देखि ८ सम्मअध्ययनगर्ने ५ देखि १२ वर्ष उमेर समुहकाविद्यार्थी संख्या

बालक संख्या	बालिका संख्या

३.शिक्षक संख्याःजम्मा………..शिक्षक…………….शिक्षिका…………..

४.बालविकास केन्द्रको नाम :

५.सहयोगीकार्यकर्ताको नाम :

६.बालविकास केन्द्रको विद्यार्थी संख्या : जम्मा……. छात्राः…………..छात्र……………….

३-४ वर्षको विद्यार्थी संख्या

छात्र संख्या	छात्रा संख्या

बालविकास केन्द्र व्यवस्थापन समिति गठन भए/नभएको

भएको	नभएको

१.बैठक बसेको संख्या :

२.बैठकमाभएको मूख्य निर्णयहरु :

क.

ख.

७.विद्यालयमाव्यवस्थापन समिति गठन भए/नभएको

भएको	नभएको

८.वि.व्य.स.को पदाधिकारीको संख्याःजम्मा……महिला …….पुरुष……….बालक……बालिका……

९.विद्यालयमाबालसमूहगठन भए/नभएको

भएको	नभएको

(क)भएको भए: बालसमूहमाभएकापदाधिकारीको संख्याःजम्मा……..बालक…….बालिका………

१०.वि.व्य.स.बैठकमा बालसमूहप्रतिनिधिको सहभागिताभए/नभएको

भएको	नभएको

(क)वि.व्य.स.को बैठकमाबालसमूहबाट आएको मुख्य प्रस्तावहरु :

क.

ख.

ग.

(ख)बालसमुहको प्रस्ताव माथी भएका मूख्य निर्णयहरु :

क.

ख.

ग.

११.विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि अलग अलग शौचालय भए/नभएको

भएको	नभएको

(क).कम्तिमा ६० जना विद्यार्थी बराबर १ का दरले शौचालय भए/नभएको :

छात्र शौचालय संख्या	छात्रा शौचालय संख्या

(ख).शौचालयमा साबुनपानीको व्यवस्थाभए/नभएको

भएको	नभएको

(ग).छात्रामैत्री शौचालय भए/नभएको

भएको	नभएको

(घ)विद्यालयमा सेनेटरी प्याडको व्यवस्था भए/नभएको

भएको	नभएको

१२.विद्यालयमा बालमैत्री धारा भए/नभएको

भएको	नभएको

१३.विद्यालयमा लैङ्गिक सम्पर्क शिक्षिका भए/नभएको

भएको	नभएको

१४.विद्यालयमा शुद्ध पिउने पानीको व्यवस्था भए/नभएको

भएको	नभएको

१५.अतिरिक्तक्रियाकलापकालागिवार्षिक क्यालेण्डर बनाएको/नबनाएको

बनाएको	नबनाएको

१६.विद्यालयमाअतिरिक्तक्रियाकलाप संचालनभए/नभएको

भएको	नभएको

(क).भएको भएकति पटक ? ....

१७.विद्यालयमावालविवाह, बालश्रम, बालयौनदुर्व्यवहार तथाबालअधिकारको विषयवस्तुमाअतिरिक्तकक्षा संचालनहुने गरेको/नगरेको

भएको	नभएको

(क).भएको भएकति पटक ? ....

१८.विद्यालयमाबालआचारसंहिताको प्रयोग भए/नभएको

भएको	नभएको

१९.विद्यालयमा खेल्ने चौर भए/नभएको ?

भएको	नभएको

चौकको क्षेत्रफल : ....वर्ग कि.मि.

२०.विद्यालय क्षेत्रभित्रकाविद्यालयउमेर पुगेका सम्पूर्ण बालबालिकाविद्यालयमाभर्ना भएको/नभएको

भएको	नभएको

नभएको भएकतिजना?.........

प्रमाणित गर्ने

अनुगमनकर्ता: **सूचनादाता :**नाम ,पद,निकाय

हस्ताक्षर: हस्ताक्षर हस्ताक्षर

विद्यालय भित्रको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

विद्यालयको नामः

मितिः

१. शौचालयको अवस्था

बिषय	राम्रो पक्ष	सुधार गर्नु पर्ने पक्ष
सरसफाई		
पानी, साबुन		
भित्तामा केरमेट		
छात्र/छात्रा मैत्री शौचालय		
छात्रा शौचालय, प्याडको वितरण, उचित विसर्जन		

विद्यालय भित्रको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

विद्यालयको नामः

मितिः

१. बाल विकास केन्द्र र पुर्व प्राथमिक कक्षाको अवस्था

बिषय	राम्रो पक्ष	सुधार गर्नु पर्ने पक्ष
विद्यार्थी भर्ना र उपस्थीति		
पानी, खाजा		
सरसफाई, जुत्ता राख्ने र्‍याक		
शौक्षिक सामाग्री र उत्पादन		

विद्यालय भित्रको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

विद्यालयको नामः

मितिः

१. कक्षाको अवलोकन

बिषय	राम्रो पक्ष	सुधार गर्नु पर्ने पक्ष
पोषाक		
सिकाईको मापन, बोर्ड सम्म पहुचँ		
सरसफाई		
बाल अधिकार, बाल समुह, वि. व्य. स. बैठकमा सहभागिता		
भित्तामा केरमेट		

विद्यालय भित्रको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

विद्यालयको नामः

मितिः

१. खानेपानी, प्राङ्गण अवलोकन

बिषय	राम्रो पक्ष	सुधार गर्नु पर्ने पक्ष
खानेपानीको अवस्था		
सिकाईको मापन, बोर्ड सम्म पहुचँ		
सरसफाई		
बाल अधिकार, बाल समुह, वि. व्य. स. बैठकमा सहभागिता		
भित्तामा केरमेट		

विद्यालय भित्रको स्थलगत अनुगमन चेकलिष्ट

हेटौंडा उपमहानगरपालिका, ७ नं. वडा

विद्यालयको नामः

मितिः

१. कार्यालयको व्यवस्थापन अवस्था

बिषय	राम्रो पक्ष	सुधार गर्नु पर्ने पक्ष
शिक्षक भर्ना र हाजिरी, पोषाक		
भित्तामा शैक्षिक अभिलेख		
बाल समुह रजिष्टर, वि. व्य. स. रजिष्टर, अतिरिक्त क्रियाकलाप निरिक्षण पुस्तिका		
शैक्षिक सामाग्री		

अनुगमनकर्ता :

प्रमाणित गर्ने :
विद्यालय

हेटौडा उपमहानगरपालिका

७ नं. वडा

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा प्रकृयाका लागि फिल्ड स्तरको अनुगमन चेकलिष्ट

बालसमूह/बालसमूह संजाल अनुगमन प्रश्नावली

(अनुगमन कर्ताले आफ्नो परिचय दिने तथा आफु आउनुको कारण बताउने)

१. बालसमूह/बालसंजालको नाम : ....

क) ठेगानाः वडा नम्बर ....

२. सुचिकृत भए/ नभएको ....

३. बालक्लब/बालसंजालमा भएका बालबालिकाको संख्या ....बालक............बालिका.............

४. कार्य समिति सदस्यको संख्या..........बालक............बालिका.............

५. महिनामा एक पटक बैठक बस्ने गरेको छ/छैन............

छैन भने किन? ....

६. बालक्लबले हाल सम्म गरेका कार्यक्रमहरुः

१...............................

२.............................

३.................................

७. बालमैत्री सम्बन्धी तालिम/अभिमुखीकरणमा कति जनाले भाग लिएकोः छ...........छैन.........

भए कति जना.................

बालक्लबबाट स्थानीय निकायको योजना तर्जुमा संयन्त्रमा सहभागी छ/छैन? ..

छ भने के मा.............................

८. बालमैत्री स्थानीय शासनको बारेमा थाहा छ ? ....

बालमैत्री भनेको के हो ल भन्नुस त । उहाँको उत्तर लेख्नुस छोटकारीमाः

९. बालसमूह सदस्यको केही जिज्ञासा छन् भने उल्लेख गर्नुस :

१.

२.

बालमैत्री अनुगमन कार्यमा सहयोग गर्नु भएकोमा धन्यवाद ।

मितिः

१०.अनुगमन कर्ताको अन्य केही सुझाव भए उल्लेख गर्ने

१.

२.

३

अनुगमनकर्ता

क.स.	नाम	कार्यालय	पद	हस्ताक्षर

हेटौंडा उपमहानगरपालिका

७ नं. वडा

बालमैत्री स्थानीय शासन घोषणा दिगोपनाका लागि फिल्ड स्तरको अनुगमन चेकलिष्ट

बालमैत्री स्थानीय शासन घरधुरी अनुगमन प्रश्नावली

(अनुगमनकर्ताले आफ्नो परिचय दिने तथा आफु आउनुको कारण बताउने)

१. घरमुलीको नामः ....

क) ठेगानाः वडा नम्बर ...., ...टोल

२. परिवार संख्याः महिला .... पुरुष....... जम्मा..............

क)उमेरगत संख्याः

उमेर	बालक	बालिका	उमेर	पुरुष	महिला
१ वर्ष मुनि			१९-६० वर्ष सम्मका		
१-२ वर्ष सम्मका			६० वर्ष माथीका		
५ वर्ष मुनिका					
५-१२ वर्ष मुनिका					
१२-१८ वर्ष सम्मका					

ख) पेशामा संलग्न : कृषि......... व्यापार........ रोजगारी..........अन्य..........

ग) शौचालयः छ.......... छैन......... छ भने पक्की........कच्ची................

शौचालयमा पानीको प्रबन्धः धारा.................., टंकी.................., बाल्टी.............

शौचालयमा छेस्केनी बाल सुलभ (छ/छैन) ....

घ) खानेपानी सुविधाः धारा..............इनार.............कुँवा................

धारामा वा धारा नजिकै साबुन राख्ने ठाउँ छ/छैनः ....

खानेपानी छोपेको छ/छैनः ....

हात धुने स्थान व्यवस्था र विधिको जानकारी (छ/छैन).......................

ङ) नूनको प्रयोग

आयोडिन..........................ढिका...........................अन्य..............

प्रयोग विधिः खाना पकाउने बेला नुन कतिबेला राख्ने गरेको.....१. पहिलै २.पकाइसकेपछि

नून राख्ने बट्टा छोपेकोः छ...............छैन.....................

च) ५ वर्ष मुनीको बालबालिकाको जन्मदर्ता भएकोः

क्र.स.	नाम	दर्ता ठेगाना

छ) गर्भवतीः भएको....................नभएको................भएमा कति जना................

गर्भजाँच गराएको (छ/छैन).......................

टि.डि लगाएको (छ/छैन).....................

ज) १ वर्ष भरीमा सुत्केरी भएकाको संख्याः ....

आइरन चक्कीः खाएको.......... नखाएको ....

सुत्केरी भएको स्थानः अस्पताल...................स्वास्थ्य संस्था..................

घर (स्वास्थ्य कर्मीको)ः उपस्थिती........... अनुपस्थिती..............

सुत्केरी जाँच गराएको (छ/छैन)............. छ भने कति पटक....................

बच्चालाई लगातार ६ महिना स्तनपान गराएकोः छ...............छैन...............

स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको सेवा प्राप्त गरेको (छ/छैन)ः ....

झ) २ वर्ष मुनीका बच्चाको खोपको मात्रा पूरा गरेको

खोप कार्डः छ............ छैन..........नभएको कारण..................

ञ) भिटामिन ए खाएको (छ/छैन)ः ....छैन भने किन? ....

एच.आइ.भी. संक्रमितले ए.आर.भी.ः लिएको..................नलिएको.......................

ट) ३-४ वर्षका बालबालिका बाल विकास भर्ना (संख्या)..............

ठ) ५ वर्ष देखि १२ वर्षका बच्चा विद्यालय भर्ना भएका छन् ? संख्या...........

ड) १२ वर्ष देखि १८ वर्षका बच्चा बालक्लबमा सामेल छन् ? संख्या..........

ढ) घरमा काम गर्न बालबालिका राखेको (छ/छैन)

छ भने नाम............................उमेर................स्थान..............

ण) आफ्नो १८ वर्ष सम्म उमेरको बालबालिका अन्यत्र काममा पठाएकोः छ......छैन.......

छ) भने नाम..............................उमेर..................स्थान......................

त) १ वर्ष भरीमा कसैको विवाह भएकोः छ...............छैन...............

छ भनेः पुरुषको उमेर...........महिलाको उमेर................

थ) घरबाट विद्यालयको दुरी/समयः

	बाल विकास	प्रा. वि.	नि.मा वि.	मा.वि.
दुरी				
लाग्ने समय				

द) बालबालिकालाई घरको निर्णय प्रक्रियामा सहभागी बनाउने गरेकोः छ..........छैन..........

खास बालबालिकाको सल्लाहमा गरेको कुनै काम

१..

२......................................

ध) बालबालिका विरुद्ध घरेलु हिंशा हुने गरेको (छ/छैन)

छ भने कस्तो खालको हिंशा.....................................

न) १ वर्ष भरिमा कसैको मृत्यु भएकोः छ...............छैन................

छ भने मृत्यु दर्ता गरेको छ छैन ....

छ भने

क्र.स.	नाम	उमेर	देहावसन मिति	कारण

म) घरमा बालबालिकाको लागि खेलकुद/मनोरञ्जनको साधनः छन्............छैनन्.............

छ भने १......................................

२...

३..

४...

प) करेशाबारी : छ..................छैन................

छ) भने विषादी रासायनिक मल प्रयोगः छ.............छैन...................

फ) बालमैत्री सम्बन्धी तालिम/अभिमुखीकरणमा कति जनाले भाग लिएकोः छ............छैन.........

भए कति जना..................

घर परिवारबाट बालबालिका स्थानीय तहको योजना तर्जुमा संयन्त्रमा सहभागी छ/छैन?.......

छ भने के मा...............................

ब) बालमैत्री भनेको के हो ल भन्नुस त । उहाँको उत्तर लेख्नुस छोटकारीमाः

भ) घरमुलीको केही जिज्ञासा छन् भने उल्लेख गर्नुसः

१.

२.

बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी अनुगमनमा सहयोग गर्नु भएकोमा धन्यवाद ।

मिति"

म) अनुगमनकर्ताको अन्य केही सुझाव भए उल्लेख गर्ने

१.

२.

३.

अनुगमनकर्ताः

क्र.स.	नाम	कार्यालय	पद	हस्ताक्षर

हार्दिक धन्यवाद !!!!